

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Բոլորը Դեպի Արտափերձ Ընտրություններ

Հայաստանի Ազգային ժողովը երկրորդ անգամ Նիկոլ Փաշինեանին «չընտրեց» վարչապետ՝ ճամբայ հարթելով խորհրդարանական արտափերձ ընտրություններուն, որոնք նախատեսուած են Յունիսի 20-ին:

Ընտրարշավը արդէն իսկ սկսած է ու տարբեր կուսակցութիւններ կը յայտարարեն իրենց մասնակցութեան ձեւաչափի մասին՝ ոմանք առանձին ցուցակներով, իսկ ուրիշներ որպէս դաշինք:

Այս առթիւ ականատես կըլլանք բազմաթիւ ուշագրաւ երեւոյթներու, որոնք շատ յաճախ չեն տեղաւորուիր տրամադրութեան մէջ ու տարակուսանք կը յառաջացնեն շատերու մօտ: Տակաւին կարճ ժամանակ առաջ »Հայրենիքի փրկութեան շարժում« անուան տակ հանդէս եկող ընդդիմադիր կուսակցութիւններն ու գործիչները, երդում կ'ընէին, որ կը մերժեն մաս կազմել Փաշինեանի կազմակերպած ընտրութիւններուն, առաջինը անոնք, անձնատուր ըլլալով սկսան յայտարարել մասնակցութեան մասին: Աւելին, այդ շարժումին մաս կազմողները չկարողացան նոյնիսկ միասնական ճակատով ընտրութիւններուն ներկայանալու շուրջ համաձայնութեան գալ ու այժմ ստիպուած են պայքարելու ոչ միայն Փաշինեանի դէմ, այլ եւ՝ իրար: Ամիսներ տեւող փողոցային պայքարի ծախող ու ապարդիւն փորձը եկաւ համոզելու ընդդիմադրութեան, որ չունին բաւականաչափ ժողովրդային համակրանք եւ աջակցութիւն, որ կրնայ բաւարարել բոլորի ախորժակները՝ մտնելու խորհրդարան:

Այսօրուայ դրութեամբ արմատական ընդդիմութիւնը բաժնուած է երեք մասի: Ռոպերթ Քոչարեանի գլխաւորած «Հայաստան» դաշինքը, որուն մաս կը կազմեն ԴԶԴ-ն ու «Վերածնունդ Հայաստան» նորաստեղծ կուսակցութիւնը, Սերժ Սարգսեանի գլխաւորած Հանրապետական կուսակցութեան եւ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան նախկին պետ՝ Արթուր Վանցեանի հիմնած «Հայրենիք» կուսակցութեան միջեւ ստեղծուած դաշինքը եւ մեծահարուստ գործարար Գագիկ Ծառուկեանին պատկանող »Բարգաւաճ Հայաստան« կուսակցութիւնը, որ ընտրութիւններուն կը մասնակցի առանց որեւէ մէկ այլ ուժի հետ դաշինք կազմելու: Այս երեքին մէջէն ամենէն ակաւաճ խոյժ կերպով հրապարակ նետուած է Քոչարեանը, որ կը խորհի

Հայաստանի Ազգային Ժողովը Լուծարուեցաւ Արտափերձ Ընտրություններ Յունիսի 20-ին

Հայաստանի Ազգային ժողովը երկրորդ փուլով կրկին Նիկոլ Փաշինեանը չընտրեց վարչապետի պաշտօնին, ինչպէս եւ նախատեսուած էր. այսպիսով, Սահմանադրութեան համաձայն՝ իրաւունքի ուժով Եօթերորդ գումարման Ազգային ժողովը լուծարուեցաւ:

Այժմ Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրութիւններ պիտի կայանան Յունիսի 20-ին:

«Արմէնփրէս»-ի հաղորդմամբ՝ վարչապետի ընտրութեան համար հրաւիրուած յատուկ նիստին, պատգամաւորներու ընդհանուր թիւի առնուազն մէկ երրորդի կողմէ վարչապետի թեկնածու առաջադրուած Նիկոլ Փաշինեան չստացաւ ընտրուելու համար բաւարար ձայներ: Անոր թեկնածութեան «կողմ» եւ «դէմ» քուէարկեցին մէկական պատգամաւորներ, 76 պատգամաւոր քուէարկեց «ձեռնպահ»: Վարչապետի ընտրութեան համար անհրաժեշտ էր 67 «կողմ» ձայն:

Անկախ Հայաստանի պատմութեան մէջ երկրորդ անգամն է, որ Ազգային ժողովը կ'արձակուի սահմանուած ժամկէտէն շուտ: 2018-ի Նոյեմբերին եւս ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հրաժարականէն ետք խորհրդարանը ցրուած էր նոյն ընթացակարգով:

Վարչապետի միակ թեկնածուն Նիկոլ Փաշինեանն էր: Անոր թեկնածութիւնը առաջադրած էր ԱԺ «Իմ Քայլը» խմբակցութիւնը:

Նիկոլ Փաշինեանի թեկնածութիւնը վարչապետի պաշտօնին առաջադրուած էր նաեւ վարչապետի ընտրութեան առաջին փուլին, սակայն այն պաշտօնական բնոյթ կը կրէր, քանի որ Ապրիլ 25-ին, վարչապետի պաշտօնէն հրաժարական ներկայացնելով, Նիկոլ Փաշինեանը սկիզբ դրաւ խորհրդարանը իրաւունքի ուժով լուծարելու եւ խորհրդարանական արտահերթ ընտրութիւններու կայացման գործընթացին: Մայիս 3-ի ԱԺ հերթական նիստին վարչապետի պաշտօնակատար՝ Նիկոլ Փաշինեան չէր ընտրուած վարչապետի պաշտօնին:

Կեդրոնական Ընտրական Ցանձնաժողովը Մայիս 11-ի իր նիստին

որոշեց, որ արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւններուն առթիւ նախընտրական քարոզարշաւը պիտի սկսի Յունիսի 7-ին եւ պիտի տեւէ մինչեւ Յունիսի 18-ը:

Ի տարբերութիւն նախորդ անգամներուն, այս ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան ամբողջութեամբ կուսակցութիւններու կամ դաշինքներու ցուցակներով՝ առանց անհատ թեկնածուներու անուններ նշելու: Խորհրդարանի տեղերը պիտի բաշխուին համամասնական սկզբունքով: Խորհրդարան մուտք գործելու նուազագոյն շեմը՝ կուսակցութիւններու համար 5 տոկոս է, իսկ դաշինքներու համար՝ 7 տոկոս:

Լաւրով Պաքուի Մէջ Ընդգծած Է՝ Պէտք Է Լուծել Ռազմագերիներու Հարցը

Անցեալ շաբաթ ընթացքին Երեւան կատարած իր այցելութենէն ետք, Ռուսաստանի արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրով Մայիս 10-ին ժամանեց Պաքու:

«Կողմերը ունին ընդհանուր մօտեցում, որ կան երթուղիներ, որոնց շուրջ ամէնէն դիւրինն է պայմանաւորուելը, եւ առաջիկային մենք կը սպասենք հայկական կողմի պատասխանին», - պատասխանելով, թէ ե՞րբ պիտի սկսին փոխադրային միջանցքի կառուցման աշխատանքները եւ ի՞նչ երթուղիներու մասին է խօսքը, հարցին՝ համատեղ մամուլի ասուլիսի ընթացքին ըսած է Ատրպէյճանի ԱԳ նախարարը:

Սերկէյ Լաւրով, սակայն, ընդգծած է. «Եթէ դեռ համաձայնութիւն չկայ երթուղիներու շուրջ, դժուար է խօսիլ ժամկէտներու մասին: Այդ հարցը պէտք է կարգաւորել հաշուի առնելով բոլոր կողմերու շահերը, անոնց կարգին՝ տարածաշրջանի երկիրներու՝ Ռուսաստանի, Թուրքիոյ եւ Իրանի»:

Լաւրովին ընդունած է Ատրպէյճանի նախագահ՝ Իլհամ Ալիեւը, որ Ռուսաստանի արտաքին

Ռուսաստանի արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրով

գործոց նախարարի այցի օրը հարցազրոյց տուած էր ատրպէյճանական պետական հեռուստաընկերութեան եւ ըսած, թէ Չանգեզուրի միջանցքը պիտի ըլլայ, առաջիկային պիտի սկսին երկաթուղագիծի կառուցման աշխատանքները, եւ Հարաբաղի խնդիրը վերջնական

Լաթվիան ճանցած Է Եւ Դատապարտած՝ Հայոց Ցեղասպանութիւնը

Լաթվիան պաշտօնապէս ճանցած եւ դատապարտած է Հայոց Ցեղասպանութիւնը. կողմ արտայայտուած են խորհրդարանի՝ Սէյմի 100 անդամներէն 58-ը: Այս մասին Դիմատետրով գրած է Լաթվիոյ, Լիթուանիոյ եւ Էսթոնիոյ մօտ Հայաստանի դեսպան՝ Տիգրան Մկրտչեան, որ աւարտած է իր դիւանագիտական առաքելութիւնը Պալթեան երկիրներու մէջ:

«Այն, ինչ տարիներ առաջ դժուար պատկերացնելի էր, այսօր դարձաւ իրականութիւն: Մա վերջին տարիների տքնաշան աշխատանքի արդիւնք է, որտեղ էական է եղել դիւանագիտութեան գինանոցի գրեթէ ողջ պաշարի կիրառումը՝ քաղաքական ուժեղ շփումները, խորհրդարանական դիւանագիտութիւնը, մշակութային դիւանագիտութիւնը (թերեւս ամենատեսանելին է եղել, նաեւ խիստ կարեւոր), համայնքային եւ Հայ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Քաղաքական Դիսկուրսը Վերածուել է Անիմաստ Լեզուակոուի

ՊՕՐՈՍ ՊՕՐՈՍԵԱՆ

Ընդդիմութեանը, փաստօրէն, այդպէս էլ չյաջողուեց մէկ ընդհանուր ճակատ ձեւաւորել ընտրութիւններէն առաջ եւ անգամ չօգնեց առաջին նախագահի հրապարակային առաջարկ-բացայայտումը:

Ընդդիմութեան միասին ընտրութիւններէի գնալը, իհարկէ, ուստիստական միտք էր եւ քաղաքական հնարք: Այնուամենայնիւ, բոլոր ընդդիմադիր ուժերը, իբրեւ իրենց հիմնական նպատակ, Փաշինեանին իշխանութիւնից հեռացնելն են հռչակել, եւ դա, թերեւ, շատ պարզ եւ հասկանալի է՝ հաշուի առնելով պատերազմում կրած պարտութիւնը, հազարաւոր զոհերը, տարածքային կորուստները: Թիրախային եւ տեխնոլոգիական առումով ամէն ինչ շատ պարզ եւ հասկանալի է, բայց զարգացող քաղաքական առումով կան շատ հարցեր, որոնց պատասխանները դեռ չեն հնչել:

Քաղաքական գործիչներին մոլորեցնում է իրենց առաջ քաշած թէզը՝ ժողովուրդը ոչինչ չի հասկանում, եւ նրանք անգամ չեն էլ փորձում որեւէ հասկանալի միտք յայտնել կամ զարգացող առաջարկել: Բոլոր հրապարակային ելոյթները սկսւում եւ աւարտւում են վիրաւորանքներով եւ պիտակներով՝ «դաւաճան», «հողատու», «կապիտուլեանտ», «ազգադաւը պէտք է հեռանայ, որ կարողանանք վերականգնել մեր ազգային ոգին եւ պետականութիւնը»: Այս մէկ տողով ասուող մտքերը գուցէ արտայայտողին ինչ-որ յոյսեր են

ներշնչում, թէ հօգը ու ջախջախիչ բացայայտումներ են անում եւ քաղաքական դիւրեկենտներ շահում, բայց ժողովրդի մօտ դա աթոռակուրի տպաւորութիւն է թողնում: Նախ՝ պետականութիւն ասուածը, յատկապէս մեր պարագայում, շատ լուրջ հակասութիւնների, անգամ՝ թշնամանքի մէջ է գտնուում ազգային զարգացման սուբեկտիւն հետ, եւ դրանք արտասանողը, հաւանաբար, ընկալումների խնդիր ունի կամ իր լսարանի ինտելեկտուալ կարողութիւններն է թերագնահատում: Սա շատ կարեւոր է, որովհետեւ խնդիրն ամենեւին էլ Նիկոլ Փաշինեանի մէջ չէ, այլ շատ աւելի խորն է:

Բոլորս յիշում ենք, որ ներկայիս՝ «հողատու», «դաւաճան», «ազգակործան» բղաւող հասարակութեան ճնշող մեծամասնութիւնը մինչեւ յեղափոխութիւնը «հաբուցած», «գոբբա», «բեսպրեդել», «թալանչի» էր բղաւող ու թիրախաւորում օդիոզ կերպարներին՝ պատգամաւորներ, ուսումնական գործիչներ, անգամ ազգային հերոսներ: Եւ օդիոզները, թէեւ իշխանութեան հիմնական յենարանն էին հանդիսանում, բայց հասարակական կարծիքի ճնշման ներքոյ հետզհետէ հեռացուեցին իշխանութիւնից, եւ 2018-ի յեղափոխութեան ժամանակ նրանց մեծ մասն արդէն պատգամաւոր, փոխնախարար կամ թաղապետ չէր: Ծմալը, Նեմեց Ռուբեն, Թոխմախի Մհերը, Բուռնաշը եւ այլք 2017-ին չմտան ԱԺ:

Չնայած նրանց առկայութիւնը նախկինում պայմանաւորուած էր պատերազմի մէջ գտնուող

պետութեան իշխանութեանը բրուտալ տեսք ապահովելու անհրաժեշտութեամբ: Հասարակութիւնը մինչեւ յեղափոխութիւնը, կարելի է ասել, ամբողջութեամբ դեմիլիտարիզացուած էր, եւ պետականութեան այդ մոտեւր պահպանում էր միմիայն իշխանութեան ամբողջութեամբ, իսկ երբ այդ կերպարներէն ազատուեցին, իշխանական բուրգը սկսեց ցնցուել: Մինչեւ հիմա հանրապետականների կարկառուն դէմքերը՝ Շարմազանովը, Աշոտեանը, Արփինէ Յովհաննիսեանը, լացակուծ զբաղումներ են անում սոցցանցերում՝ նկարագրելով իրենց տառապանքները յեղափոխութեան օրերին: Ռազմականացուած երկրի իշխանութիւնը, պարզում է, ամենածանր բանը համարում է իրենց տների մօտ դատարկ դազադներ դնելն ու սեւ լենտեր կապելը: Իսկ հարց է առաջանում՝ որտե՞ղ էին նրանք, որոնց դռները մօտ հնարաւոր չէր դատարկ դազադ տանել, որովհետեւ դազադի առաքիչը հենց ինքը կարող էր դրա մէջ յայտնուել՝ սեւ լենտով փաթեթաւորուած:

Ինչպէ՞ս էր ստացուել, որ Ծմալի փոխարէն ԱԺ-ում նստած էին սեւ լենտերից եւ դատարկ դազադներից վախեցողները, ու հենց նրանք պարտուեցին Փաշինեանին կամ, իրենց ասած, սորոսականներին: Եւ առհասարակ, իշխանութիւնն ինչպէ՞ս է պատրաստուում լուծել երկրի առջեւ ծառայած խնդիրները, ո՞ր եղանակով, ովքե՞ր են դա անելու, ի՞նչ աշխարհընկալումներով ենք շարժուելու այսուհետ, ի՞նչ մօտեցումներով: Արդեօք շարունակելու ենք արհա-

մարհել քաղաքակիրթ աշխարհի կանոնները, այդ դէպքում ի՞նչ իրաւական պետութեան մասին կարող է խօսք լինել, եթէ նորից գնալու ենք հին ճանապարհով: Արդեօք պետականութիւնն ենք ամրապնդելու, թէ՞ նորից կուրօրէն գնալու ենք ազգային զազափարախօսութեան հետեւից, այդ դէպքում ի՞նչ ժողովրդավարութիւն, եւ ի՞նչ ժողովրդավարական ինստիտուտների մասին կարող է խօսք լինել:

Նորից միլիտարիզացիա, թէ՞ դեմիլիտարիզացիա, իրաւունք, թէ՞ ուժ, պատերազմ, թէ՞ խաղաղութիւն, եթէ պատերազմ, ապա ի՞նչ ռեսուրսներով, եթէ խաղաղութիւն, ապա ի՞նչ պայմաններով, եւ, որ ամենակարեւորն է՝ ովքե՞ր են իրականացնողները, կոնկրետ մարդիկ, որովհետեւ ամէն մի տարբերակ պէտք է ունենայ հենց դրա իրականացման համար համապատասխան ֆիզուրներ: Չի կարելի գտնուել պատերազմական վիճակում եւ ամէն օր հրապարակային ելոյթներ ունենալ՝ քննադատելով ազգային հերոսներին կամ գեներալներին, չի կարելի ազատամարտիկներին նսեմացնող հրապարակումներ անել, անգամ եթէ նրանք որեւէ անընդունելի քայլ են անում:

Ցանկանում ենք, թէ ոչ՝ պէտք է հանդուրժենք արտօնեալ, օդիոզ կերպարներին, եթէ գնում ենք այդ ճանապարհով, իսկ եթէ միւս՝ քաղաքակիրթ ճանապարհով ենք շարժուելու, ուրեմն պէտք է մեղմենք մեր ազգային ախորժակը եւ

Շար.ը էջ 14

Մեր Թշնամիները Եւ Բարեկամները

ՌՈՒԲԵՆ ՄԵՐՈՒԲԵԱՆ

44-օրեայ պատերազմի յայտնի արդիւնքները, բնականաբար, վերաարդիականացրեցին «ովքե՞ր են ի վերջոյ մեր թշնամիները եւ բարեկամները, եւ ի՞նչ անել նրանց հետ» հարցը, եւ այդ հարցի պատասխանների տարբերակները բազմաթիւ են եւ խաչաբեղէն, համեմուտք դաւադրապաշտութեան, ինչպէս նաեւ՝ միանգամայն հասկանալի յոյսերի՝ մեծ կամ փոքր չափաբաժնով: Սակայն, իրականում, այդ հարցին առանց աւելորդ յուզականութեան եւ ճշգրտօրէն հիմնաւորուած պատասխանից կախուած է մեր պետականութեան յետագայ ընթացքի հետ ուղղակիօրէն կապուած շատ բան:

Աւտորիտար բռնապետութիւնները, որոնք այլեւս յայտարարուած են որպէս ԱՄՆ ազգային անվտանգութեան սպառնալիք՝ այլապէս եւ ձեւախեղում են ոչ միայն ներքաղաքական պրակտիկաները, վերածուելով սեփական ժողովուրդների գլխին մի մեծ շարիքի, այլեւ, արի ու տես, արտաքին քաղաքականութիւնն են ձեւախեղելով ծառայեցնում սեփական շարունակական վերարտադրութեան շահերին: Եւ կախուած սեփական երկրի պատմական ուղով պայմանաւորուած «չեղումները» (զարգացման թիրախներ, զարգացման թիրախներ, յաղթանակ կամ պարտութիւն անցնալի պատերազմներում, կամ ուղղակի ասելով, որ այսինչները կամ այնինչ-

ները «մեզ չեն սիրում»)՝ յաճախ կառուցում են այնպիսի արտաքին քաղաքականութիւն, որն, ըստ էութեան, որեւէ կապ չունի տուեալ երկրի իրական շահերի հետ: Եւ արդիւնքում ստանում ենք թէ՛ ազրեսիա, թէ՛ նէոկոլոնիալիզմ ղոկտրիններ, թէ՛ սեփական անձեռնամխելիութեան դիմաց երկիրն այլոց «տանիքի» տակ տեղաւորելու դեգեներատիւ ձգտում:

Դեհ, իսկ ինչ վերաբերում է յատկապէս փոքր երկրներին, որոնք լուծած չլինելով սեփական անվտանգութեան հիմնախնդիրը, նաեւ դժբախտութիւն են ունենում ընկալուել մի նման երկրի «բարեկամը», իսկ միւսի՝ «թշնամին», յաճախ տարբեր պատճառներով զրկւում են սեփական ընտրութեան հնարաւորութիւնից: Եւ եթէ թշնամիների պարագան կարող է շատ քիչ կախուած լինել սեփական ցանկութիւններից, ապա բարեկամների հարցը լուծւում է բացառապէս զիտակցուած ընտրութեան միջոցով, եւ միայն աւտորիտարիզմով եւ ժողովրդավարութեամբ չէ, որ այս ամէնը պայմանաւորուած է:

Գոնէ Հայաստանի պարագայում 2020-ից յետոյ մի քանի հարցեր դարձել են խիստ օրինաչափական եւ տրամաբանական, եւ դրանց մասին սկսել են խոսել հրապարակայնօրէն, այդ թւում՝ Հայաստանի վարչապետը, յայտնաւորապէս, նշելով, որ, այո՛, «Ռուսաստանը մեր բարեկամն է, բայց Ատրպեյճանը եւ Թուրքիան նրա

թշնամիները չեն»: Նիկոլ Փաշինեանը փաստն է արձանագրում, սակայն դա ոչ ամբողջական ճշմարտութիւնն է: Իսկ ճշմարտութիւնն ամբողջանում է, երբ դրան յաւելում ենք, որ Ռուսաստանի համար անհամեմատելիօրէն աւելի արժէքաւոր են յարաբերութիւնները Պաքուի եւ Անքարայի հետ, քան Երեւանի: Աւելին, Երեւանի հետ յարաբերութիւնների արժէքն ամենաբարձր է առաջին երկուսի հետ յարաբերութիւնների արժէքից եւ այն ունի, մեղմ ասած, սոսկ «օպերատիւ» նշանակութիւն: Մեղմ ասենք, որպէսզի չասենք՝ ուղղակի զրպանի մանրադրամ, որը պատրաստ է լինելու ցանկացած պահի բոլոր «լցնել սեղանին»՝ ցանկացած ձեռնտու, թէկուզեւ անպարկեշտ առաջարկութեան դիմաց:

Աստուած իրենց հետ, վերջին բանը, որն արժէ անել՝ դա նեղանալն է ռուսներից կամ, առաւելեւ, նրանց մեղադրել «դաւաճանութեան» մէջ: Եւ ոչ էլ մենք ենք «դաւաճանում», երբ սկսում ենք բարձրաձայնել հասունացած հարցերը եւ գալ եզրակացութիւնների: Ի վերջոյ, փաստի արձանագրումը մեղադրանք կամ մոլանաթ չէ: Եւ ուրեմն, մեր թշնամիները, նրանք, ովքեր մե՛զ են թշնամի համարում՝ ռուսների թշնամիները չեն, եւ ժամանակն է սա հասկանալ:

Սակայն, արդեօք մեր թշնամիներն են նրանք, ում Ռուսաստանը մեր բարեկամն է, բայց Ատրպեյճանը եւ Թուրքիան նրա

Շար.ը էջ 14

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆԱՍԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՆՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱՋԱՊԱՂԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Նորանոր Աղետները Խուսափելու Միակ Միջոցը Այս Պահուն Երեք Նախկին Նախագահներու Դաշինքը Կ'ըլլար. Տեր Պետրոսեան

«Ինչ ուզում են ասեն, փաշինեանական յանցաւոր եւ ազգակործան վարչախմբի վերարտադրման վտանգի կանխման եւ նորանոր աղէտներից խուսափելու միակ միջոցն այս պահին էլ հանրապետութեան երեք նախկին նախագահների դաշինքը կը լինէր», - iLur.am-ի մէջ հրատարակած յոդուածով յայտարարած է Հայաստանի առաջին նախագահ՝ Լեւոն Տէր Պետրոսեան:

ԳՅ առաջին նախագահ՝ Լեւոն Տէր Պետրոսեան

«Այլապէս մեզ սպառնում են վարչական, ֆինանսական, քրէական միջոցների համատարած օգտագործմամբ ուղեկցուող կատաղի ընտրութիւններ, որոնց արդիւնքը Հայաստանի եւ Արցախի համար կարող է աւելի աղէտաբեր լինել, քան վերջին պատերազմում կրած նուաստացուցիչ պարտութիւնը», - նաեւ ընդգծած է Տէր Պետրոսեան:

Նին առաջարկած էր ընդունել իր կողմէ կազմուած յայտարարութիւն մը: Ռուպերթ Քոչարեան անմիջապէս մերժած է այդ առաջարկը:

Յիշեցնենք, որ Մայիս 5-ին iLur.am-ի մէջ հրատարակած յոդուածով առաջին նախագահը կը տեղեկացնէր, որ Մարտ 25-ին Հայաստանի եւ Արցախի նախկին նախագահներուն հետ հանդիպման ընթացքին, որ կայացած էր իր նախաձեռնութեամբ, ինքը Ռուպերթ Քոչարեանին ու Սերժ Սարգսեանին

Հայաստանի առաջին նախագահը կը տեղեկացնէ, որ Ռուպերթ Քոչարեանի կողմէ իր առաջարկի կտրուկ մերժումէն յետոյ Մայիս 1-ին հանդիպած է երրորդ նախագահ՝ Սերժ Սարգսեանի հետ եւ անոր առաջարկած ընտրութիւններուն մասնակցիլ ՀԱԿ-ՀՀԿ դաշինքով:

Փաշինեան. Տեր Պետրոսեան Որոշած Է Ընել Աւագակապետական Յեղափոխութիւն

Աժ-կառավարութիւն հարց ու պատասխանի ժամանակ վարչապետի պաշտօնակատար՝ Նիկոլ Փաշինեան անդրադարձաւ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի առաջարկին՝ ուղղուած Սերժ Սարգսեանին ու Ռուպերթ Քոչարեանին:

Ան նշեց, որ մարդիկ կային, որ 1997-98 թուականներէն ի վեր կը պնդէին, որ այս քաղաքական գործընթացները թատրոն եւ խաղ են: «Եւ հիմա, ենթադրում եմ, էս խօսակցութիւններն աւելի կ'աշխուժանան, եւ այդպէս պնդող մարդիկ կ'ասեն, նաեւ իմ երեսով կուտան՝ տեսա՞ք, բա որ այն ժամանակ ասում էինք՝ էս ամէն ինչը թատրոն է, ի զուր գնացիք էդ ամէնի մէջ մտաք: Փաստօրէն քաղաքական գործունէութեան ընթացքում միակ բանը, որը Լեւոն Տէր Պետրոսեանին մեծ ճշգրտութեամբ յաջողուել է նախկինում, Ռուպերթ Քոչարեանին եւ Սերժ Սարգսեանին իշխանութեան բերելն է եւ իշխանութեան պահելն է, որը ոմանց ջանքերով խափանուել է: Փաստօրէն 2008 թուականի Մարտի մէկը սկզբունքային տարածաշրջան է, եւ կարող եմ յաջողութիւն մարտի մեր ժողովրդին եւ վստահութիւն յայտնել ձեզ բոլորիդ, որ աւագակապետական յեղափոխութիւնը չի ստացուել», - ըսաւ Փաշինեան:

«Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն իր ընդդիմադիր քաղաքական գործունէութեան ընթացքում երկու անգամ փորձել է անել, պատկերաւոր ասած, իշխանափոխութիւն կամ յեղափոխութիւն: Մէկը եղել է 2008 թուականի ժողովրդավարական յեղափոխութիւնը, որը չի ստացուել մեզ յայտնի կամ անյայտ պատճառներով, երկրորդը եղել է պուրժուական դեմոկրատական յեղափոխութիւնը, որի ճակատագիրը բոլորս գիտենք: Թերեւս պարոն Տէր-Պետրոսեանը որոշել է կրկին փորձել եւ այս անգամ անել աւագակապետական յեղափոխութիւն: Մի երկու արտայայտութիւն էլ կայ, բայց իմ կարգավիճակի բերումով հիմա չեմ օգտագործում», - ըսաւ Փաշինեան:

Քոչարեան Կը Գլխաւորէ «Հայաստան» Դաշինքը

Ռուպերթ Քոչարեանի գլխաւորած դաշինքը կը կոչուի «Հայաստան»: Այս մասին ՀՀ երկրորդ նախագահի, ՀՅԴ-ի ու «Վերածնունդ Հայաստան» կուսակցութեան քաղաքական համագործակցութեան մեկնարկի հանդիսաւոր միջոցաւման ժամանակ յայտնեց Ռուպերթ Քոչարեան: Անոնք համագործակցութեան փաստաթուղթ ստորագրած են, որով կ'ամրագրուի, որ այդ ուժերը ընտրութիւններուն պիտի մասնակցին դաշինքով:

ՔՊ-ն Ընտրութիւններուն Պիտի Մասնակցի «Ապագայ Կայ» Կարգախօսով

Նիկոլ Փաշինեանի գլխաւորած «Քաղաքացիական Պայմանագիր» (ՔՊ) կուսակցութիւնը արտահերթ ընտրութիւններուն պիտի մասնակցի ոչ թէ դաշինքով, այլ որպէս առանձին կուսակցութիւն:

«Քաղաքացիական Պայմանագիր» կուսակցութիւնը դաշինքով չի մասնակցելու ընտրութիւններին, այլ մասնակցելու է որպէս առանձին կուսակցութիւն», - ըսաւ «Իմ Քայլը» խմբակցութեան ղեկավար Լիլիթ Մակունց: Կուսակցութեան կարգախօսը կը դառնայ՝ «Ապագայ Կայ»:

Արման Բաբաջանեան Ցոյց Տուաւ Թուղթ՝ Ռուպերթ Քոչարեանի Ընտանիքի Ունեցուածքի Վերաբերեալ

Պատգամաւոր՝ Արման Բաբաջանեան ելոյթի ընթացքին

«Շատ ծանր օր էր նախօրէն. Մարտի մէկը, Հոկտեմբերի 27-ը ձեռք ձեռքի խուժեցին Ազատութեան հրատարակ», - Աժ-ի յատուկ նիստին ըսաւ պատգամաւոր՝ Արման Բաբաջանեան:

Կահարութեամբ, այդ հրատարակից ազդարարում է իր վերադարձը: Անձը, ով հիմա պէտք է չոքեչոք ազատութիւն աղերսեր, յայտնուել է Ազատութեան հրատարակում: Մեր երկիրը զաւթեցին դրսից, հիմա փորձում են զաւթել նաեւ ներսից: Մեր ժողովուրդը ձեզ այսպիսի մանտաթ չէր տուել, յարգելի իշխանութիւն, իրաւունք չէր տուել մեր վզին փաթաթել այսպիսի յանցագործներին: Ձեր իշխանութիւնն է պատասխանատու Ազատութեան հրատարակը պղծելու համար: Գալ իշխանութեան քորուփցիայի դէմ պայքարի, արդարութիւն հաստատելու յանձնառութեամբ ու տապալել այդ գործընթացը այնպէս, որ բոլոր քորուփցիոններն ու մարդասպանները դարձել են ընդդիմադիր քաղաքական գործիչներ ու ցանկանում են վրէժի միջոցով հասնել իշխանութեան», - աւելցուց պատգամաւորը:

Արման Բաբաջանեան աւելցուց, որ իր ձեռքի տակ կայ քանի մը էջ կազմուած թուղթ՝ Ռուպերթ Քոչարեանի ընտանիքի ունեցուածքի վերաբերեալ: Ան այդ փաստաթուղթը ցուցադրեց Աժ-ի ամպիոնին: «Եւ հարց եմ տալիս իշխանութեանը՝ էս ամբողջ ունեցուածքից, հազարաւոր ունեցուածքից ի՞նչ էք կարողացել այս երեք տարիների ընթացքում ետ բերել պետութիւնից եւ ժողովրդի գողացածներին: Այս ամէնը հնարաւոր դարձաւ ձեր իշխանութեան անկարողութեան պատճառով: Նա, ով ժողովրդի ջարդն սկսել էր Ազատութեան հրատարակից, ապա Երեւանի կեղրոնում շարունակել գնդա-

«Եթէ Նախկին Իշխանութիւնները Շատ Աշխուժանան, Այդ Աջակցութիւն Կ'ըլլայ Նիկոլ Փաշինեանին», Կը Յայտնէ Էտմոն Մարուքեան

Խորհրդարանական ընդդիմադիր՝ «Լուսաւոր Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար՝ Էտմոն Մարուքեան կը վերահաստատէ՝ եթէ նախկին իշխանութիւնները շատ աշխուժանան, այդ աջակցութիւն կ'ըլլայ Նիկոլ Փաշինեանին: Մայիս 10-ին Ազգային ժողովին ներս, ճեպագրուցներու ժամանակ, Մարուքեան պնդեց, եթէ նախկին իշխանութիւնները օրակարգ ունին երկրին մէջ իշխանափոխութեան, ուրեմն պէտք է դուրս գան գործընթացէն:

«Լուսաւոր Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար՝ Էտմոն Մարուքեան

«Այն, ինչ ասել եմ ուժի մէջ է, եթէ նախկին իշխանութիւններն օրակարգ ունեն երկրում իշխանափոխութեան, ուրեմն պէտք է իրենք դուրս գան գործընթացից: Յեղափոխութիւնը նոր է եղել երկրում, երեք տարի երկար ժամանակ չէ, եւ ժողովուրդը, տեսնելով նրանց աշխոյժ մասնակցութիւնը, որը նաեւ ինչ որ ձեւի ուժեղացում է, դա նաեւ իշխանութիւնն է անում, որովհետեւ իշխանութեանը ձեռնտու է, որ ասի՝ «այ, նրանք գալիս են, եկէք մեզ ընտրէք» եւ ես ասել եմ, որ եթէ իրենք շատ աշխուժանան, նման ձեւով սրեն, էդ իմաստով, այո՛, աջակցութիւն է Նիկոլ Փաշինեանին», - ըսաւ Մարուքեան:

նր՝ շարունակելով. - «Հիմա սա մի փուլ է, որ մենք եկել ենք ասում են՝ ժողովուրդ, էս տեսել էք՝ ինչ են արել, էս էլ տեսաք՝ ինչ արեցին, դուք ունէք այլընտրանք, կայ այլընտրանք, քուէարկի՛ր՝ «Լուսաւոր Հայաստան»:

«Լուսաւոր Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար Լիլիթ Մակունց: Կուսակցութեան կարգախօսը կը դառնայ՝ «Ապագայ Կայ»:

ԼՈՒՐԵՐ

Հայոց Բանակը Այս Պատերազմին Կռուած Է Մինչեւ Ամենավերջին Վայրկեանը, Շեշտեց Վարչապետ Փաշինեան

Փաշինեան ելոյթ կ'ունենայ Գեղարքունիքի մարզի զորամասերէն մէկը այցի ընթացքին

Մայիս 9-ի եռատօնի առիթով վարչապետի պաշտօնակատար՝ Նիկոլ Փաշինեան այցելեց Գեղարքունիքի մարզի զորամասերէն մէկը, ուր ան յայտարարեց. «Այսօր եռատօնը նշում ենք դառնութեամբ, խառը զգացումներով, կսկիծով, ինչ որ տեղ պարտութեան դառնութիւնը սրտում պահած: Բայց վկայ է Աստուած, որ մենք այս ընթացքում բացարձակապէս ոչինչ, որեւէ բան չենք խնայել Շուշիի ազատագրման հերոսների ու նահատակների գործն ու փառքը պաշտպանելու համար», - կառավարութեան հաղորդմամբ ըսած է Փաշինեան՝ աւելցնելով, որ պէտք է վերլուծել եւ հասկնալ, թէ ինչը այնպէս չէ կատարուած, ուր սխալած ենք, «որտեղ բաւարար սկզբունքայնութիւն չենք ցուցաբերել»:

«Բայց վկայ է Աստուած, որ մենք, հայոց բանակն այս պատերազմում կռուել է մինչեւ ամենավերջին վայրկեանը, երբ կռիւն ունէր հեռանկար:

Բայց նաեւ կարելոր է, որ այդ կռուի մէջ չենք կորցրել խելամտութիւնը: Կարելոր է, որ կարողացել ենք, այդ, կայացնել ծանր որոշումներ, այդ թուով՝ յանուն մեր բանակի, մեր զորավարների եւ սպանների, մեր զինուորների եւ յանուն նրանց ընտանիքների ու զաւակների:

Եւ մենք իրաւունք չունենք թոյլ տալ, որ մեր նահատակների

արիւնն ի գուր հեղուած լինի: Մեր Հայրենիքը, նրա շէնութիւնը, նրա զարգացումը, նրա հպարտութիւնը մեր ամենամեծ յարգանքը պիտի լինի մեր նահատակներին: Եւ այդ հպարտութեան առաջին գծում կանգնած է Հայոց հերոսական բանակը:

Խոնարհուելով մեր նահատակների առաջ, շնորհաւորում եմ բոլորիս Հայրենական մեծ պատերազմում տարած յաղթանակի առիթով: Շնորհաւորում եմ եռատօնի առիթով: Շնորհաւորում եմ բոլորիս այն ապագայի առիթով, որ մենք իրար հետ պիտի կառուցենք: Եւ որեւէ մէկը սրանում թող չկասկածի», - ըսած է Փաշինեան:

Վարչապետի պաշտօնակատարը հայրենիքին մատուցած ծառայութիւններու համար, ինչպէս նաեւ Մայիս 9-ի եռատօնի կապակցութեամբ Զինուած Ուժերու երկրորդ բանակային ջոկատի զորամասերէն շարք մը զինծառայողներուն յանձնած է պետական տարբեր պարգևներ՝ «Մարտական խաչ» առաջին աստիճանի, «Մարտական խաչ» երկրորդ աստիճանի եւ «Սուրբ Վարդան Մամիկոնեան» շքանշանով:

Այնուհետեւ Նիկոլ Փաշինեան խորհրդակցութիւն կատարած է 2-րդ բանակային ջոկատի հրամանատարներուն հետ, քննարկած Զինուած ուժերէն ներս կատարուող բարեփոխումներու ընթացքն ու պատասխանած անոնց հարցերուն:

Լաթվիան ճանչցած է եւ Դատապարտած՝ Հայոց Ցեղասպանութիւնը

Շարունակուած էջ 1-էն

Առաքելական եկեղեցու ներգրաւուածութիւնը (որը եղել է ամենաերկարատեւը եւ հետեւողականը): Այս ամէնի ամբողջութիւնը, գումարած վերջին տարիներին մեր աշխատանքներում որոշ շեշտադրումները փոփոխութիւնները յանգեցրեցին այս արդիւնքին», - գրած է դեսպանը:

Ան յիշեցուց, որ դեռեւս 2020 թուականի Ապրիլ 24-ին Լաթվիոյ խորհրդարանի երկու ուժեր, որոնք նաեւ իշխող դաշինքի անդամներ են՝ «Նոր պահանջողականներ» եւ «Զարգացմանը՝ Այո» կուսակցութիւնները արդէն կատարած էին Հայոց ցեղասպանութիւնը ընդունող եւ դատապարտող յայտարար-

ութիւններ: «Այս ուժերի, ինչպէս նաեւ «Համաձայնութիւն» կուսակցութեան ներկայացուցիչների մեծ մասի նախաձեռնութեամբ էլ 2021 թ. Փետրուարից սկսուեց Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման գործընթացը, որի արդիւնքում բանաձեւ-յայտարարութիւն ներկայացուեց Ապրիլ 23-ին: Ապրիլ 29-ին նախնական բանաձեւի տարբերակը առարկութիւններով յետաձգուեց մէկ շաբաթով:

«Խոնարհուած եմ Լաթվիայի խորհրդարանի բոլոր քաղաքական ուժերի եւ պատգամաւորների առջեւ, ովքեր քուէարկել են հայ ժողովրդի համար կարեւորագոյն այս հարցին Լաթվիայում հանգուցալուծում տալու օգտին», - գրած է դիւանագէտը:

Դատաւորը Մերժեց Յետաձգել Քոչարեանի Կաշառք Ստանալու Գործով Դատավարութիւնը

Երեք միլիոն տոլար կաշառք ստանալու համար մեղադրուող Ռոպերթ Քոչարեանի փաստաբանները միջնորդեցին, որ Մայիս 11-ին նշանակուած դատական նիստը յետաձգուի՝ պատճառաբանելով առաջիկայ խորհրդարանական ընտրութիւնները:

Ամբաստանեալի կարգավիճակ ունեցող պաշտօնաթող նախագահի պաշտպանը դատարանէն խնդրեց նիստը յետաձգել մինչեւ արտահերթ ընտրութիւններու աւարտը՝ պատճառաբանելով, որ իր պաշտպանեալը պիտի մասնակցի ընտրութիւններուն, իսկ այս ընթացքին կատարուող դատական նիստերը կը խոչընդոտեն քարոզարշաւը: Արամ Վարդեանեան վկայակոչեց ընտրապայքարին մասնակիցներու հաւասար հնարաւորութիւններու մասին միջազգային փաստաթուղթերը եւ աւելցուց, որ անհրաժեշտութեան պարագային դատարանին կը ներկայացնեն դաշինքի ձեւաւորման, նաեւ դաշինքին Քոչարեանի մասնակցութեան վերաբերեալ փաստաթուղթերը:

Մեղադրող դատախազ՝ Պետրոս Պետրոսեանը, սակայն, առարկեց՝ եւ շեշտեց, որ արդարադատութեան շահը չի կարող պայմանաւորուիլ որեւէ գործընթացով. «Մարդիկ ընտրելու եւ ընտրուելու սահմանադրական իրաւունք ունեն: Այդ անձինք կարող են լինել ե՛ւ կալանաւորուած, ե՛ւ ձերբակալուած, ե՛ւ ազատութեան մէջ, եւ

Դատաւոր՝ Աննա Դանիբեկեան

դրանով պայմանաւորուած չի կարող գուճահեռ անցկացուել, որ բոլոր անձինք պէտք է հաւասար պայմաններ ունենան ազատ ընտրական գործընթացներին մասնակցելու համար»:

Դատաւոր՝ Աննա Դանիբեկեան մերժեց Քոչարեանի պաշտպաններու միջնորդութիւնը. «Դատարանն արձանագրում է, որ Արամ Վարդեանեանի կողմից չի ներկայացուել որեւէ հիմնաւոր պատճառաբանութիւն առ այն, որ դատական նիստն աւելի երկար ժամանակով յետաձգելու անհրաժեշտութիւն, մասնաւորապէս, որ Ռոպերթ Քոչարեանի՝ ընտրութիւններին մասնակցելը կը բացառի դատական նիստերի բնականոն ընթացքը»:

Ապրիլին Հայաստանի Հարկային Եկամուտները Կազմած Են 360 Միլիոն Տոլար

Ապրիլ ամսուայ հարկային եկամուտները, ներառեալ՝ դրոշմանիշային վճարումները, կազմած են շուրջ 180 միլիառ դրամ (360 միլիոն տոլար), ինչ որ մէկ ամսուայ ընթացքին հարկային եկամուտներու պատմական մրցանիշ է Հայաստանի համար: Այս մասին կառավարութեան նիստի ժամանակ յայտարարեց վարչապետի պաշտօնակատար Նիկոլ Փաշինեան:

Ան նաեւ յիշեցուց, որ պիւտճէի եկամտային մասը առաջին եռամսեակին գերակատարուած է շուրջ 22 միլիառ դրամով: «Եւ ես յոյս ունեմ, որ այս ընթացքը մենք կը կարողանանք ոչ միայն պահպանել, այլեւ՝ աւելացնել», - նշեց Փաշինեան:

Յաջորդ շատ կարելոր ցուցանիշը, ըստ կառավարութեան ղեկավարին, այն է, որ «Ապրիլի դրութեամբ մենք, ձեռնարկատիրութեան հարկերի վերադարձման գծով, ունենք պարտքերի պատմական ամէնէն նուազը»: «Այսինքն՝ Ապրիլ ամսուայ արդիւնքներով պարտքը կազմած է 67.4 միլիառ դրամ, ընդ որում՝ մենք գերազանցել ենք մեր իսկ մրցանիշը: 2020 թուականի Օգոստոսին պարտքը

եղել է էլի պատմական ամէնէն նուազը՝ 69.4 միլիառ դրամ», - ընդգծեց վարչապետի պաշտօնակատարը:

Կառավարութեան ղեկավարը ներկայացուց մէկ այլ ցուցանիշ՝ 2021-ի Ապրիլին կատարուած գործարքները 8.8 միլիոն հատով կամ 24 տոկոսով աւելի են 2019-ի Ապրիլին: «Ուշադրութիւն դարձրէք՝ ոչ թէ 2020 թուականի հետ ենք համեմատում Ապրիլը, երբ արդէն լրջ-դառն (քաղաքի սահմանափակում) վիճակն էր, այլ 2019 թուականի հետ: Իսկ դրանով արձանագրուած շրջանառութեան ծաւալները 130 միլիառ դրամով կամ 26.6 տոկոսով աւելի են 2019 թուականից: Ի հարկէ, այստեղ էլ ծաւալի առումով որոշակի ազդեցութիւն գնաճը կ'ունենայ, բայց ուզում եմ ուշադրութիւն հրաւիրել, որ գործարքների թիւը 8.8 միլիոն հատով աւելի է, եւ սա բաւական լաւ եւ էական ցուցանիշ է», - շեշտեց վարչապետի պաշտօնակատարը:

«Կարծում եմ՝ այս ցուցանիշները վկայում են, որ մեր տնտեսական շարժունութիւնը վերականգնման փուլում է», - եզրակացուց Նիկոլ Փաշինեան:

ՄԱՍԻՍ
 ԱՄԵՆԱՎՍԵԱՅԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ
www.massisweekly.com

Արմեն Սարգսեանի Քաղաքացիութեան Առնչուող Տեղեկանքը 2018-ին Ներկայացուած է ԱԺ-ին

Վերջին 6 տարուայ ընթացքին, միայն Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացի հանդիսանալու վերաբերեալ լիազօր մարմնի կողմէ տրուած համապատասխան տեղեկանքը, ՀՀ օրէնսդրութեամբ սահմանուած կարգով, 2018-ին ներկայացուած է Ազգային ժողովին: Այս մասին «Ազատութիւն»-ի հարցման ի պատասխան տեղեկացուցած են Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի հասարակայնութեան հետ կապերու վարչութեան:

Յիշեցնենք, որ գլխաւոր դատախազութիւնը, նախագահ՝ Արմեն Սարգսեանի քաղաքացիութեան առնչուող քրէական գործ յարուցած է: Յատուկ քննչական ծառայութիւնը պէտք է քննէ՝ արդեօք Հայաստանի նախագահը 2018-ի ընտրութեան ժամանակ ներկայացուցած է Մեծ Բրիտանիոյ քաղաքացի ըլլալ-չըլլալու մասին փաստաթուղթեր, կամ ոչ:

Վերջերս աւելի քան 50 փաստաբաններ այս հարցով դիմած էին Յատուկ քննչական ծառայութիւն, որ, սակայն, մերժած էր քրէական գործ յարուցել: Այժմ գլխաւոր դատախազութիւնը վերացուցած է Յատուկ քննչական ծառայութեան այս մերժումը եւ քրէական գործ յարուցած՝ փաստաթուղթեր կեղծելու, իրացնելու կամ օգտագործելու յօդուածով:

«Ազատութիւն»-ի հարցման ի պատասխան նաեւ նշած են, որ նախագահը եւ նախագահի աշխատակազմը բազմիցս անդրադարձած են այս թեմային, ուստի, հարցի վերաբերեալ լրացուցիչ մեկնաբանութեան կարիք չկայ:

Ուժի մէջ մտած է Քրէական օրէնագրքի եւ Վարչական իրաւախախտումներու վերաբերեալ օրէնագրքի մէջ փոփոխութիւններ նախատեսող օրինագիծը, գոր Ազգային ժողովը ընդունած էր Ապրիլ 28-ին:

Իշխանութիւնները նախընտրական քարոզչութիւնը խոչընդոտելու համար աւելի խիստ պատասխանատուութիւն սահմանած են: Օրինակ՝ տեղամասային կեղ-

րոնը կամ անոր յարակից տարածքը բռնութիւն գործադրելը կամ անոր սպառնալիքը, ինչպէս նաեւ նախընտրական քարոզչութիւն կատարելուն հարկադրելը կամ խոչընդոտելը, կը պատժուին մինչեւ երեք տարի ազատազրկմամբ, ընտրական քարոզչութիւնը կամ խոտարարելու արդէն ծանր յանցագործութիւն կը համարուի, որ նմանապէս կը պատժուի ազատազրկմամբ՝ 3-6 տարի ժամկէտով:

Հաստատուեցաւ Ընտրակաշառք Տալու Համար Պատիժները Խստացնող Օրինագիծը

Ուժի մէջ մտած է Քրէական օրէնագրքի եւ Վարչական իրաւախախտումներու վերաբերեալ օրէնագրքի մէջ փոփոխութիւններ նախատեսող օրինագիծը, գոր Ազգային ժողովը ընդունած էր Ապրիլ 28-ին:

Ուժի մէջ մտած է Քրէական օրէնագրքի եւ Վարչական իրաւախախտումներու վերաբերեալ օրէնագրքի մէջ փոփոխութիւններ նախատեսող օրինագիծը, գոր Ազգային ժողովը ընդունած էր Ապրիլ 28-ին:

«Արցախի Միջազգային ճանաչումը Եղած է Եւ Կը Մնայ Օրակարգին Վրայ» Արայիկ Յարութիւնեան

Արցախի նախագահ՝ Արայիկ Յարութիւնեան այցելած է Մարտակերտի շրջանի Հաթերքի ենթաշրջան եւ Շահումեանի շրջանի Ակնաբերդ համայնք:

Նախագահի աշխատակազմի տեղեկացմամբ՝ Յարութիւնեան հանդիպած է տեղի բնակչութեան ու շրջաններու ղեկավարութեան հետ եւ քննարկած համայնքներուն մէջ առկայ խնդիրները, անոնց լուծման ուղիները եւ ենթաշրջանի զարգացման ուղղուած շարք մը ծրագիրներ:

Նախագահը նշած է, որ Գետաւանի, Զարդախաչի, Հաթերքի, Զաքիկում, Չափարի եւ Ակնաբերդի մէջ պիտի շարունակուին շինարարական աշխատանքները՝ ուղղուած պատերազմի հետեւանքով տեղահանուած ընտանիքներու համար նոր բնակելի տուններու կառուցման, հին բնակարաններու վերանորոգման եւ անհրաժեշտ ենթակառուցուածքներու ստեղծման ու վերակառուցման:

Անդրադառնալով անվտանգային միջավայրին՝ Արայիկ Յարութիւնեան անգամ մը եւս շեշտած է, որ Արցախը այդ ոլորտի խնդիրները կը փորձէ լուծել համադրելով Պաշտպանութեան բանակի, Հայաստանի Հանրապետութեան եւ ՌԴ խաղաղապահ զօրակազմի ջանքերը եւ կողմնակից է բոլոր խնդիրներու խաղաղ կարգաւորման:

«Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչումը եղել եւ մնում է օրակարգում», - նշած է նախագահ՝ Յարութիւնեան:

Facebook-ը Հեռացուցած է Ատրպէյճանի ՊՆ Հետ Կապուած Հաշիւներ Ու Էջեր

Facebook-ը հիմատետրը ջնջած է Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութեան հետ կապուած ընկերային ցանցերու էջեր: Այս մասին կը տեղեկանանք Դիմատետրի տարածած մամուլի հաղորդագրութենէն: Դիմատետրը հեռացուցած է 124 դիմատետրեան հաշիւ, 15 էջ, 6 խումբ եւ 30 ինսթակրամեան հաշիւ: Այդ էջերը հիմնականին թիրախ դարձուցած էին ատրպէյճանական ներքին լսարանը, նաեւ Հայաստանը: Դիմատետրը կապեր յայտնաբերած է այդ հաշիւներուն

Եւ Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութեան միջեւ:

Կեդրոնական Դրամատան Նախագահի Համաձայն Հայաստանի Տնտեսութիւնը Կանխատեսուածն Աւելի Մեծ Աճ Պիտի Ունենայ

Հայաստանի տնտեսութիւնը աւելի մեծ աճ պիտի ունենայ, քան կը կանխատեսուէր նախապէս, լրագրողներու հետ հանդիպման ընթացքին, կարծիք յայտնեց Կեդրոնական Դրամատան նախագահ՝ Մարթին Գալստեան:

Գալստեան, սակայն, հրաժարեցաւ թիւեր նշելէ՝ պատճառաբանելով, որ տարեկան ութը անգամ կը հանդիպին լրագրողներուն հետ, չորսը՝ կանխատեսումային է, եւ չորսը՝ դիտարկումներու համար, եւ այսօրուայ հանդիպումը վերջիններէն է:

«Ուստի ես տնտեսական աճի վերաբերեալ կանխատեսում չեմ անի, սակայն ինչպէս նշեցի մեր մամուլի հաղորդագրութեան մէջ, մի բան ակնյայտ է մեզ համար, մեր նախորդ կանխատեսումների համեմատ տնտեսութիւնը աւելի դրական զարգացման միտումներ է ցուցաբերում», - ըսաւ Գալստեան:

Անցեալ տարուայ շոշափելի՝ 7.6 տոկոս անկումէն յետոյ, այս տարուայ պետական պիւտճէին համաձայն, կ'ակնկալուի, որ Հայաստանեան տնտեսութիւնը 2021-ին կ'աճի 4.8 տոկոսով: Կեդրոնական դրամատանը աւելի համեատ թիւեր կը նշէ: Այս Փետրուարին լրագրողներու հետ հանդիպման ընթացքին դրամատան նախագահ՝ Մարթին Գալստեան յայտարարեց սպասուող տարեկան մօտ 2 տոկոս տնտեսական աճի մասին, բայց արդէն չափորդ ամիս՝ դարձեալ լրագրողներու հետ հանդիպումին նկատարուած է, որ Ատրպէյճանը կը պատրաստուի դատել:

Հայաստանի Կեդրոնական Դրամատան Նախագահ՝ Մարթին Գալստեան

տելիօրէն իջեցուց թիւը, թէ 2021-ին Հայաստանի տնտեսութիւնը կը փակէ 1.4 տոկոսով:

Այս Մարտ ամսուն, Հայաստանի մէջ, ի վերջոյ, տնտեսական աճ արձանագրուեցաւ: Մէկ տարի շարունակ տեղի ունեցած անկումէն յետոյ, տնտեսական շարժունականութեան ցուցանիշը Մարտին աճեցաւ 3.8 տոկոս՝ նախորդ տարուայ Մարտին համեմատ, թէեւ մինչ պաշտօնական թիւերու ի յայտ գալը՝ մօտ երկու շաբաթ առաջ Տնտեսութեան նախարար՝ Վահան Քերոբեան պնդեց, թէ Մարտին պիտի ունենանք մինչեւ 7.5 տոկոս աճ. «Իմ հաշուարկով 7-7.5 տոկոսի կարգի է լինելու՝ նախորդ Մարտի համեմատ»:

Լաւրով Պաքուի Մէջ Ընդգծած է

Շարունակուած է 1-էն

նապէս կարգաւորուած է: «Նման միակերպ, ինչպէս Լեռնային Ղարաբաղ Ատրպէյճանի մէջ, այսօր չկայ, իսկ Նոյեմբեր 10-ի յայտարարութիւնը միայն յայտարարութիւն չէր, այլ Հայաստանի անձնատրութեան աթիւ», - նշած է Ալիեւ:

Պայրամովն այլ այսօր մամուլի ասուլիսի ընթացքին յայտարարած է. «Մենք կը համարենք, որ այսօր եզակի իրավիճակ է, Ատրպէյճանը վերականգնած է իր տարածքային ամբողջականութիւնը, վերականգնած է իր սահմանի աւելի քան 398 քիլոմէթրը: Պաքուն այսօր պատրաստ է վերականգնել յարաբերութիւնները Հայաստանի հետ»:

Լաւրով, ոչ Ալիեւի եւ ոչ ալ Պայրամովնի հետ հանդիպումին ու համատեղ մամուլի ասուլիսին ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի շրջանակներէն ներս Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան վերջնական քաղաքական կարգաւորման մասին չէ խօսած, բայց, օրինակ, ակնարկած է, որ պէտք է կարգաւորել յետպատերազմեան բոլոր մարդասիրական հարցերը, անոնց կարգին՝ ռազմագերիներու վերադարձը:

Թէ՛ Ալիեւի եւ թէ՛ Պայրամովնի հետ հանդիպման ժամանակ Լաւրով օգտագործած է «ռազմագերիներ» բառը, իսկ Պայրամովն

այսօր ըսած է, որ Ատրպէյճան լաւ պայմաններու մէջ անազատութեան մէջ պահուող հայերը յանցագործներ են, գորս Ատրպէյճանը կը պատրաստուի դատել:

Մարդասիրական խնդիրներու լուծման անհրաժեշտութեան համաթեքսթով՝ Լաւրովի Պաքուի մէջ կայացած հանդիպումներու ծիրէն ներս յիշատակուած է նաեւ Հայաստանի կողմէ ականապատուած տարածքներու քարտէզներու տրամադրման հարցը:

Սերկէյ Լաւրովի այցի ծիրէն ներս կայացած բանակցութիւններու հիմնական հարցը փոխադրային ուղիներու արցն էր, որոնց շուրջ, ինչպէս յայտնի է յայտարարութիւններէն, Պաքուն ու Մոսկուան համաձայնութեան չեն եկած:

Յիշեցնենք, որ Իլհամ Ալիեւ երէկ յայտարարած էր, թէ երկաթուղիներու կառուցման հարցը նախ եւ առաջ քննարկած է ռուսական կողմի հետ, քանի որ հայկական երկաթուղիները կը պատկանին Ռուսաստանին: Ատրպէյճանի նախագահը յայտարարած էր, որ դարբաղեան խնդիրը թէ՛ ռազմի դաշտի, թէ՛ դիւանագիտական հարթակին վրայ կարգաւորուած է միայնակ: Իսկ Լաւրովը ընդունած ատեն ընդգծած էր, թէ ռուս խաղաղապահները կը գտնուին Ատրպէյճանի տարածք, եւ Պաքուն կ'ակնկալէ Ռուսաստանի աջակցութիւնը:

Բուռն Բախումներ Երուսաղեմի Ալ Աքսա Մզկիթի Ուխտագնացութեան Առթիւ

Իսլամական Ռամատան տոնին առթիւ Երուսաղեմի Ալ Աքսա մզկիթը վերածուած էր ուխտագնացութեան վայրի: Հազարաւոր մահմեդականներ իսրայէլէն, Պաղեստինի գրաւեալ մասէն եւ Յորդանանէն եկած էին անցեալ շաբաթավերջին: Արդարեւ Ալ Աքսա մզկիթն ու համալիրը իսլամական աշխարհի բոլոր կարեւորագոյն սրբատեղիները կը նկատուէին: Ուստի իրենց համար ռամատան ամիսն ալ սուրբ ամիս նկատուելով երեկոները պաշտամունքի կ'երթան հոն: Անցեալ Ուրբաթ երեկոյեան աղօթքի կիզակէտն ըլլալով, Ալ Աքսայի շուրջ համախմբուած ամբոխը կը գնահատուէր 90,000 հոգիի: Հին Երուսաղեմի «Դամասկոսի Դրան» առջեւ տեղի ունեցաւ առաջին մեծ բախումը, քաղաքի ոստիկանութեան եւ ցուցարարներու միջեւ: Անոնք արդէ իր ֆանդիսացած էին ուխտաւորներ փոխադրող հանրակառքերու քաղաք մուտքի իբրեւ թէ ապահովութեան նպատակով ստուգումներ կատարելուն: Ստեղծուած խառնաշփոթ վիճակի պատճառով տեղի ունեան բախումներ, որոնց հետեւանքով վիրաւորուեցան մօտ 200 պաղեստինցիներ եւ 17 իսրայէլի ոստիկաններ:

Նշենք նաեւ որ շրջանի անդորրութիւնն ու խաղաղութիւնը վտանգուած էր երեք շաբաթ առաջ երբ ոստիկանութիւնը անտեղի կերպով, արգելիքներ դրաւ ուխտաւորներ փոխադրող հանրակառքերուն առջեւ: Լարուածութիւնը սաստկացաւ նաեւ արեւելեան Երուսաղեմի Շէյխ Ժարրահ թաղամասին մէջ, կարգ մը շէյքերու բռնազրաման եւ պաղեստինցի ընտանիքներու վտարման հաւանականութեան պատճառով:

Այս առթիւ Եգոպտոսի եւ Յորդանանի արտաքին գործոց նախարարութիւնները՝ դատապարտեցին իսրայէլի իշխանութիւններուն կողմէ եղած բռնարարները խաղաղ հաւատացեալներու վրայ:

Մինչ այդ, իսրայէլեան գերագոյն դատարանը յետաձգեց Շէյխ Ժարրահ թաղամասի պաղեստինցի ընտանիքներու տունները դատարկելու վերջնական վճիռի գործադրութիւնը:

Պաղեստինի Ընտրութիւնները Չեղեալ

Մահացու բռնարարներու եւ բախումներու պատճառով, պաղեստինեան պետութիւնը չեղեալ նկատեց շրջանին մէջ կայանալիք ընտրութիւնները: Արդարեւ վերջերս տեղի ունեցած շարունակական ընդհարումներու պատճառով, երկու պաղեստինցի զինեալներ եւ երիտասարդ իսրայէլացի մը մահացաւ արեւմտեան ափի տարբեր պատահարներու ընթացքին: Կ'ըսուի թէ իսրայէլի Խորհրդարանական ընտրութեանց հետ առնցող հրեայ ազգայնական ծայրայեղ աջ կուսակցութիւնը կապ ունի ձգտեալ միջոցառումներուն մէջ:

Սուրիացի 60 Փախստականներ Չերբակալուած Լիբանանեան Ծովուծի Կողմէ

Naharnet լրատու գործակալութեան համաձայն լիբանանեան բանակի ծովային հետախուզանաւի միջոցով, առաջին առնուած է փախստականներու արաքի մը: Անոնք կազնեցուցած են մեծ մասամբ սուրիացիներ փոխադրող նաև մը որ Լիբանանէն դէպի Կիպրոս կ'ուղեւորուէր: Այս առթիւ լոյս ընծայուած հաղորդարգրութեան մէջ կ'ըսուի թէ նաեւ 59 սուրիացի եւ 1 լիբանանցի փախստականներ ճամբայ ելած են, Լիբանանի Թրիփոլի քաղաքէն: Շաբաթ օր լիբանանեան ոստիկանութիւնը 51 սուրիացիներ ձերբակալած է: Անոնք ծրագրած էին Կիպրոս երթալ, անձ գլուխի վճարելով 2,500 տոլար:

Արդարեւ, բանակին համաձայն, Ապրիլ ամսուան վերջերը 69 սուրիացիներ եւս կանգնեցուցած են: Նշենք նաեւ որ 6 միլիոն բնակչութիւն ունեցող Լիբանանի մէջ, ներկայիս կ'ապրին 1 միլիոն սուրիացիներ: 2019էն ի վեր տասնեակ հազարաւոր պաղեստինցի եւ սուրիացի գաղթականներ փախուստ տուած են Լիբանանէն, գլխաւորաբար անգործութեան պատճառով: Ներկայիս կացութիւնն աւելի վատթարացած է քորոնա ժահրի եւ նաւահանգիստի պայթիւնէն ետք, երկրէն ներս ստեղծուած տնտեսական ահաւոր վիճակին հետեւանքով:

Բոլորը Դէպի Արտահերթ Ընտրութիւններ

Շարունակուած էջ 1-էն

թէ ինք կրնայ հասնիլ իշխանութեան ու դարձեալ ղեկավարել երկիրը: Ան կը յայտարարէ որ, «երբեք ընտրութիւն չէ կորսնցուցած»: Սակայն, փաստը կը մնայ այն որ, ե՛ւ 1998-ին, իր առաջին նախագահական ընտրութեան ընթացքին, ե՛ւ 2003-ի ընտրութիւններուն, ինք պարտուած էր Կարէն Դեմիրճեանի եւ ապա Ստեփան Դեմիրճեանի դէմ, սակայն, նախագահի աթոռին մատած էր համատարած կեղծիքներու շնորհիւ:

Քոչարեան կը տիրապետէ ցիւրքական մեծ աղբիւրներու եւ ունի իրեն սպասարկող զանգուածային լրատուական միջոցներու լայն ցանց, որոնց օգնութեամբ կը խորհի թէ կրնայ մաքրել իր դիմագիծը, որ ծանօթ է որպէս երկիրը թալանած ղեկավար, 1997 թուականի Յոկտեմբեր 27-ին Ազգային ժողովէն ներս տեղի ունեցած սպանութիւններուն գծով կասկածեալ, 2008 թուականի Մարտ 1-ին Երեւանի փողոցներուն վրայ ցուցարարներուն դէմ կրակ բանալու հրաման տուող եւ բազմաթիւ այլ յանցագործութիւններ, որոնք մաս կը կազմեն անոր քաղաքական կենսագրութեան:

Վերջին օրերու մեծագոյն անակնկալը բնականաբար Լեւոն Տէր Պետրոսեանի հրապարակային առաջարկն էր՝ նախկին երեք նախագահները միասնական դաշինքով ընտրութիւններուն մասնակցելու կապակցութեամբ: Առաջին նախագահի այս նախաձեռնութիւնը ոչ միայն մերժուեցաւ միւս երկուքին կողմէ, այլ նաեւ հիասթափութիւն յառաջացուց անցեալին իր հատ ճամբայ կտրած ու իր իսկ բնութագրուած աւազակայեցողութեան դէմ պայքարած շրջանակներուն մօտ: Այսպիսով, Տէր Պետրոսեանի գլխաւորած Հայ

Ազգային Գոնկրէտը կամ ՀԱԿ-ը շատ հաւանաբար մնայ լուսանցքի վրայ, իր մնացած համակիրները եւս կորսնցնելով:

Ասոնց կողքին կայ նաեւ խորհրդարանական ընդդիմադիր՝ «Լուսաւոր Հայաստան» կուսակցութիւնը, որու ղեկավար Էտմոն Մարութեան կը խորհի թէ, նախկին ռեժիմի ներկայացուցիչներու աշխուժացումը կ'ամրապնդէ Փաշինեանի դիրքերը, այլապէս ինք պիտի կարողանայ դառնալ Հայաստանի յաջորդ վարչապետը:

Կը սպասուի որ, արտախորհրդարանական այլ ուժեր եւս միասնաբար կամ առանձին-առանձին մասնակցելով ընտրութիւններուն փորձեն ապահովել այն զանգուածի ձայները, որոնք դէմ են նախկիններու վերադարձին եւ սակայն դժգոհ են, որ Փաշինեան շատ թոյլ կը գտնուի անոնց նկատմամբ:

Այս բոլորի կողքին կայ անշուշտ Նիկոլ Փաշինեանի գլխաւորած քաղաքական ուժը, որ պատերազմէն յետոյ կորսնցնելով հանդերձ իր նախկին ժողովրդականութիւնը, կը մնայ վերընտրուելու ամենէն մեծ հաւանականութիւնը ունեցող ուժը, թէկուզ աւելի նուազ տոկոսներով:

Արտահերթ ընտրութիւններ կայացնելու որոշումը դրական քայլ մըն էր շիկացած մթնոլորտը մեղմելու եւ ներքին տագնապը քաղաքական դաշտ տեղափոխելու առումով: Կը մնայ որ մասնակից բոլոր ուժերը յամոզուին ըլլան յարգելու ժողովրդավարութեան սկզբունքները ու առանց կաշառքի, ճնշումներու եւ կամ կեղծիքներու պայքարին՝ քաղաքացիներու քուէները ստանալու համար՝ Հայաստանի ապագան աւելի լաւ ու ամուր հիմերու վրայ դնելու հեռանկարով ու մտահոգութեամբ: **«ՄԱՍԻՍ»**

ARMENIAN EDUCATIONAL BENEVOLENT UNION
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Announces the opening of the
2021 AEBU Scholarship Program
Empowering Our Youth for a Brighter Future
To apply, visit our website
WWW.AEBU.ORG
APPLY NOW
Through June 31, 2021
All eligible undergraduate students of Armenian descent are invited to apply.
626•344•7321
AEBU SCHOLARSHIP FUND COMMITTEE
1060 North Allen Avenue • Pasadena, CA 91104

Massis Weekly

Volume 41, No. 18

Saturday, MAY 15, 2021

Armenian Parliament Dissolved Paving Way For Early Elections

YEREVAN— The Armenian parliament voted to dissolve itself on Monday, paving the way for the conduct of fresh elections in late June.

Armenia’s constitution stipulates that such elections can be held only if the prime minister resigns, and the parliament twice fails to elect a new head of the government within two weeks. Prime Minister Nikol Pashinian and his cabinet formally stepped down for that purpose on April 25.

Deputies representing the parliament’s pro-government majority did not reelect him or install another premier when they first voted on May 3. They made sure that the second vote yields the same result.

One MP voted against the candidacy of Nikol Pashinyan, 76 abstained and 1 voted for. The Prosperous Armenia party did not participate in the voting.

This means that the National Assembly will be automatically dissolved. It will formally retain its legislative powers pending the election of a new parliament next month.

“Until the first sitting of the new National Assembly, this parliament will continue to act within its powers,” Parliament Speaker Ararat Mirzoyan.

The two opposition parties represented in the outgoing legislature agreed to this scenario during talks with Pashinian held earlier this spring

Lavrov Says Russia Will Spare No Effort to Secure Release of Armenian POWs

YEREVAN -- Russia will keep doing its best to ensure the full implementation of the Russian-brokered agreement that stopped the Armenian-Azerbaijani war in Nagorno-Karabakh, Foreign Minister Sergei Lavrov said during a visit to Yerevan on Thursday.

“We are not reducing our efforts at returning all detainees to their homes, demining, preserving cultural and religious heritage as well as launching the work of relevant international organizations in Nagorno-Karabakh,” Lavrov said after talks with his Armenian counterpart Ara Aytvazian.

“We observe positive trends in the Nagorno-Karabakh settlement. The situation on the ground has significantly normalized. The Russian peacekeeping contingent acts as a guarantor of security, it is deployed along the line of contact and along the Lachin corridor. Minor incidents are being promptly and effectively resolved by our peacekeepers. They also pay constant attention to the completion of the exchange of prisoners of war,” Lavrov said.

Lavrov also noted that the trilateral working group at the level of deputy prime ministers “is working actively.”

“We are interested in this work to continue further, to promote the establishment of a dialogue between Baku and Yerevan to ensure sustain-

able economic development of the South Caucasus,” he stressed.

In that context, he stressed the importance of Russian efforts to get Armenia and Azerbaijan to open their transport links after decades of conflict. He said the trilateral working group formed by the Russian, Armenian and Azerbaijani governments for that purpose is helping to further stabilize the situation in the Karabakh conflict zone.

“The success of this work will be decisive for normalizing the overall situation and laying the groundwork for creative cooperation in the post-

Continued on page 4

Armenia's COVID-19 Vaccination Pace Moving Very Slowly

YEREVAN -- Health authorities could take one year to vaccinate the majority of Armenians against the coronavirus, according to Health Minister Anahit Avanesyan.

Avanesyan said that only about 12,000 people making up 0.4 percent of Armenia’s population received a first vaccine dose as of Monday.

“This figure is definitely not satisfactory and we are trying to increase the pace [of vaccinations,]” she said, answering questions from Facebook users at the RFE/RL studio in Yerevan.

Asked when the country could achieve herd immunity against COVID-19 at this rate, she said: “We will

probably need one year to reach the threshold where we can bid farewell to COVID-19.”

“Of course, that depends on a number of factors. We cannot say how many people will be applying [for vaccine shots] in the next one or two months. We are doing everything to make vaccination accessible,” added the minister.

The vaccination campaign was launched on April 13 weeks after Armenia received a total of 67,000 doses of the AstraZeneca and Sputnik V vaccines. The AstraZeneca jab was made

Continued on page 4

Latvia Officially Recognizes the Armenian Genocide

RIGA -- Latvia has officially recognized and condemned the Armenian Genocide. The Seima (Parliament) voted 58 to 11 with 7 abstentions to adopt a relevant declaration, Armenia’s outgoing Ambassador to Latvia Tigran Mkrtchyan informs.

The resolution was drafted by the parliament’s foreign affairs committee. It says that the mass killings and deportations of Armenians, which began with the April 1915 mass arrests of Armenian intellectuals in Constantinople, constituted a genocide perpetrated by the Ottoman government. It notes that the European Parliament first recognized the genocide in 1987.

Emphasizing that Latvia condemns all crimes against humanity, the declaration notes that the country sees it as a duty to recognize and remember these crimes in order to prevent their recurrence.

Recognizing that a large number of Armenians were deported to other parts of the empire as a result of the actions of the Ottoman authorities, which resulted in many casualties caused by starvation, atrocities and massacres, the lawmakers condemn the crimes, massacres and forced deportations committed by the Ottoman authorities against the Armenian people.

Continued on page 4

Naming Streets in Turkey After Talaat Pasha is Like Naming Streets in Germany After Hitler

Naming streets in Turkey after Talaat Pasha is like the streets in Germany were named after Hitler, System Of A Down frontman Serj Tankian said in an interview with the German Laut.de.

“Talaat Passha was the minister who organized the Armenian genocide,” he reminded.

“I believe there will be real forgiveness and reconciliation if Turkey gets a leadership that makes the right decisions, looks impartially at history and says, “We have to make concessions. We have to do the right thing.” Like Germany after the Second World War – you have to deal with your own history appropriately. We are all waiting for this day,” Tankian said.

Speaking about the recognition of the Armenian genocide by US president Joe Biden, Serj Tankian said: “We – not just System Of A Down, but the entire Armenian, Hellenic, Assyrian community around the world – have worked hard to ensure that the genocide perpetrated by the Ottomans is properly and officially recognized by all nations of the world. Many countries, including Germany, followed suit a long time ago. In December 2019, the US Congress finally did its job and formally recognized the

genocide. And as you said: Biden was the first to ... well, Reagan kind of said it before, but not completely and formally. Biden has now done that as the first President.”

“The momentum to recognize the genocide has grown and attention is increasing worldwide,” he said, adding, however, that it doesn’t help, as under Erdogan’s government, Turkey invaded Syria and Libya, led troops and Syrian mercenaries into the Caucasus to attack the peaceful people in Nagorno Karabakh, started drilling in the Mediterranean Sea, harassed the Greeks and Cypriots, et cetera.

Syrian Mercenaries Sentenced to Life in Prison

YEREVAN -- An Armenian court on Tuesday handed a life sentence to two Syrian men who were captured during last year’s war in Nagorno-Karabakh.

Karabakh Defense army took them prisoner in fierce fighting with Azerbaijani forces stopped by a Russian-mediated ceasefire November 10. They were handed over to Armenia to stand trial on a string of criminal charges, including terrorism.

The trial lasted for just a few hours, with both defendants, identified as Muhrab al-Shkheri and Yusef al-Haji, apparently pleading guilty to the accusations.

The court in the southeastern Armenian town of Kapan sentenced them to life in prison, backing investigators’ claims that that they are mercenaries who were recruited by pro-Turkish militant groups to “terrorize civilians” in Karabakh and commit other war crimes.

The trial prosecutors said the Syrians underwent military training at a camp in northern Syria in June-

September 2020 before being transported to Azerbaijan via Turkey. In addition to a fixed wage of \$2,000, the recruiters also promised to pay \$100 for every Armenian killed by them, according to the prosecutors.

Both men admitted being mercenaries in their testimonies shown on Armenian television late last year. Armenian officials portrayed that as further proof that thousands of Syrians fought in Karabakh on Azerbaijan’s side for money.

The Armenian claims were backed by France and, implicitly, Russia.

French President Emmanuel Macron accused Turkey of recruiting jihadist fighters from Syria for the Azerbaijani army shortly after the outbreak of large-scale hostilities in and around Karabakh on September 27. Russia also expressed serious concern about the deployment of “terrorists and mercenaries” from Syria and Libya in the Karabakh conflict zone.

Consul General Armen Baibourtian Met With Mayor of San Diego Todd Gloria

Glendale - On May 5, Consul General of Armenia in Los Angeles Ambassador Armen Baibourtian had a virtual meeting with the new Mayor of the City of San Diego Todd Gloria. The meeting was also attended by the city’s Director of Global Affairs Rita Fernandez.

Ambassador Baibourtian congratulated Todd Gloria on his election as Mayor of San Diego. During the meeting, the interlocutors discussed the prospects of cooperation and the areas of mutual interest, where several concepts for projects were identified.

Armen Baibourtian noted that about seven thousand Armenians live in San Diego. Their number increases steadily due to the relocation of many Armenians to San Diego. Moreover, the Consul General mentioned the opening ceremony of St. John Garabed Armenian Church of San Diego that is scheduled for October 15 and emphasized the importance of Mayor Todd Gloria’s presence at this ceremony. He

also told the Mayor that the formal invitation from the parish priest will be extended to him soon.

Mayor Todd Gloria readily confirmed his participation in the opening ceremony of the newly built Armenian Church. In his turn, he invited Consul General Baibourtian to visit San Diego to follow-up and delve into the discussed topics and initiatives on the spot.

The City of San Diego is the eighth largest city in the United States with a 1, 450 million population. The city is authorized by the United States government to operate as a Foreign Trade Zone. San Diego hosts the busiest international border crossing in the world.

Todd Gloria was sworn in as the 37th Mayor of the City of San Diego on December 10, 2020. In 2016, Todd Gloria was elected to the California State Assembly. He rose to a leadership position in the Assembly serving as Majority Whip.

Artsakh Foreign Ministry Raises Concerns Over Water Security

STEPANAKERT -- Minister of Foreign Affairs of the Republic of Artsakh David Babayan sent letters to the OSCE Minsk Group Co-chairs and the Personal Representative of the Chairperson-in-Office Andrzej Kasprzyk on the threat to water security of Artsakh, NKR Foreign Ministry said.

It said the letters particularly state, that the military aggression unleashed by Azerbaijan on September 27, 2020, put the water security of the Republic of Artsakh in serious jeopardy. After the signing of the Trilateral statement on cessation of hostilities on November 9, 2020, the Karvajar (Kelbajar) area—which is the principal water source of Artsakh was ceded to Azerbaijan.

Currently approximately 98 per cent of the water used in the Republic of Artsakh originates in Karvajar. The Arpa River and Vorotan River—which provide water to Lake Sevan, where 80 percent of Armenia’s water resources are concentrated, and without which Lake Sevan would face an ecological catastrophe - originate in Karvajar, too.

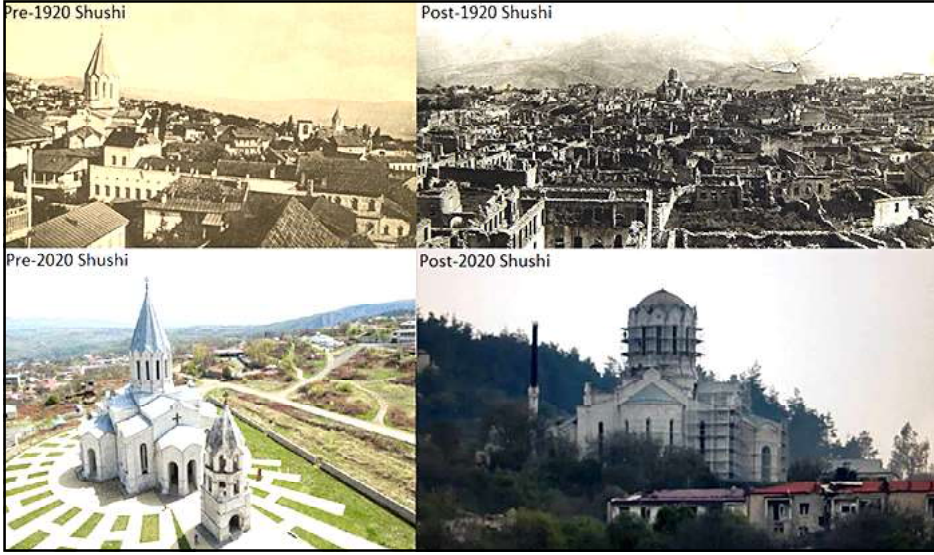
Hence today, more than at any other time in the history of Republic of Artsakh, it is of paramount importance

to ensure the water right and security of the Republic. The ever-existing threat of ethnic cleansing by Azerbaijan against Artsakh, along with the long-lasting state policy of Armenophobia and massive hate campaign against the ethnic Armenians, which is coordinated and supported by Azerbaijani authorities, necessitates substantial security measures.

The letters also call on the OSCE to establish an international monitoring mechanism in the area whence the key rivers noted originate. Otherwise, the Artsakh people’s basic right to water – and, as such, their very existence – will be endangered, yet again.

Ghazanchetsots Matters

There is a long and documented history of Azerbaijan trying to alter or erase traces of Armenian cultural and religious identity within the region of Artsakh/Nagorno Karabakh. Azerbaijan has begun to distort the Ghazanchetsots Cathedral in Shushi under the guise of ‘renovation’. The Armenian Council of America grieves with the Armenians of Shushi and all around the world because this erasure is unacceptable. This erasure feels like the continuation of the genocide — a systematic wiping out of who we are from the land that we call home.

The Armenian Council of America recognizes and stands for Armenians of all faiths and religious practices as well as those of no faith or religious practice. Within this plurality, we also recognize the significant foundation that Christianity and Christian practice has been for the development, history, culture, traditions, and identity of Armenia. This is an identity that our geographical neighbors have tried to stamp out and erase; in their destruction of our Khachkars, their rewriting of history to deny Armenian influence, and their aggressive and illegal military action against Artsakh. The Armenian people of Shushi have been run out of their city, their homes have been destroyed by war, and their holy place is being overtaken.

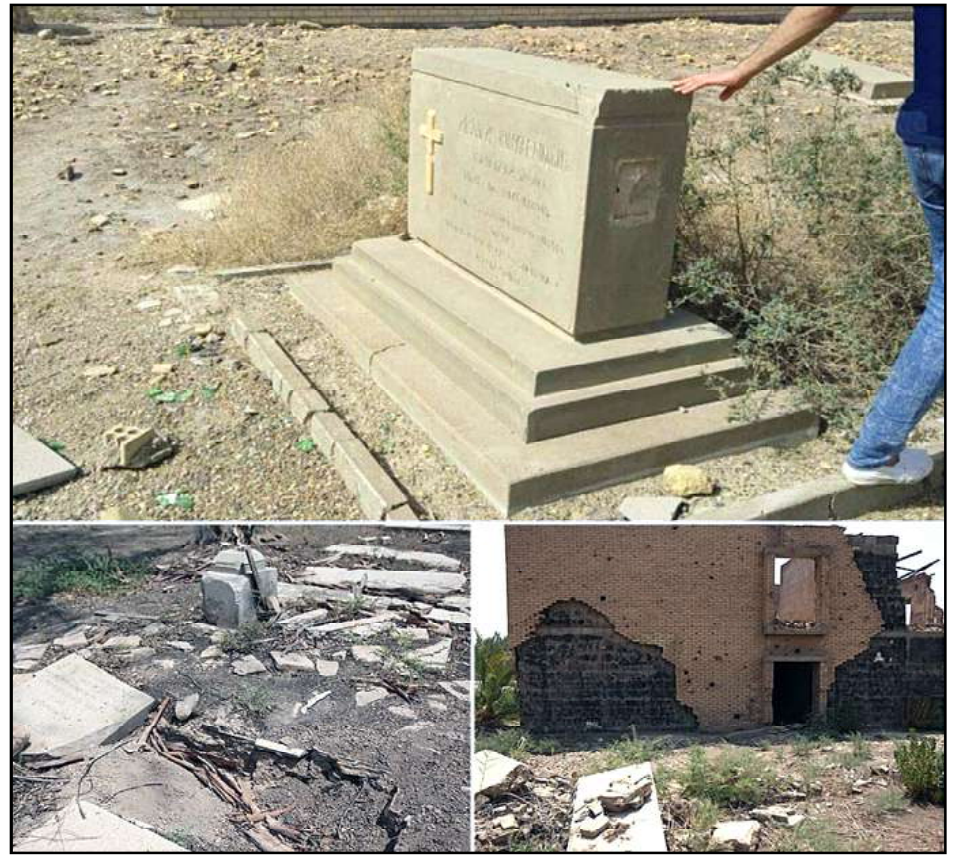
Holy places, like the Holy Savior Cathedral (Ghazanchetsots), are sites of worship for those who hold them sacred. They are the places that people go to encounter God. Entire communities gather and support one another at these places, and they are the spaces where individual and communal identity is formed and understood. The attempt to destroy, control, alter, or even erase a holy site, is an attempt to destroy, control, alter, or erase the worship that happens in that place — and by extension the people who worship there and the Divine to whom they worship. Azerbaijan’s dismantling of Ghazanchetsots Cathedral is an assertion of power over Artsakh as a whole. To manipulate a worship space is to try to manipulate the people who worship there — to rewrite their stories and their understandings of themselves and their God. This is an unacceptable form of oppression. Article 18 of the U.N.’s Universal Declaration of Human Rights states “Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief, and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his religion or

belief in teaching, practice, worship and observance.” This so-called ‘renovation’ seeks to infringe upon that right and take away the very tangible space that has been so important to the spiritual life of so many Armenians.

This cathedral was rebuilt in 1997 after the First Artsakh War. It has since stood as a symbol of the liberation of the city of Shushi and, as Catholicos Karekin II said, as a symbol of the Armenian Liberation Movement. It was the site of worship and hope attached to the idea of the Independent Republic of Artsakh — the symbol of the people of Artsakh being able to live in the land they call home as a free and self-determined nation. It had become a pilgrimage site for Armenians all over the world, who yearn to worship on the physical land of their ancestors: bearing witness to the spiritual experience of their foremothers and fathers and with hopes of having their own spiritual experience — one grounded in cultural and religious history. In dismantling this cathedral, Azerbaijan is continuing their efforts to erase Armenians from the land of Artsakh. Whether by military attack or cultural erasure, the ACA condemns Azerbaijan’s attempts to distort Armenian identity. And this destruction of property, adds insult to the injury that the Armenian people still endure in the wake of the 2020 war. We are still awaiting the release of ethnic Armenian prisoners of war held captive by the Aliyev regime, some of whom we know to be civilians. The ACA demands the release of these Armenians, who are being held against their will, in violation of international law, and we urge the entire international community to do the same.

On May 3rd, President Biden waived the restrictions on U.S. aid to Azerbaijan in relation to “Section 907 of the Freedom Support Act and its renewal...which allows the U.S. to provide military assistance to Azerbaijan so long as the Secretary of State certifies that such assistance does not contribute to conflict in the region.” The ACA urges President Biden to reinstate the restrictions upon Azerbaijan and to put pressure on their government to release the ethnic Armenians that are held captive as prisoners of war. The Armenian people and the people of Artsakh deserve the right to preserve our holy sites and the right to religious freedom. The Armenian people deserve to be able to engage in religious and spiritual practices in our holy places as we see fit, with-

Destruction and Looting of Armenian Cemeteries in Iran

Reports from Iran (mohabatnews.com) indicate that profiteers and looters have destroyed Armenian cemeteries in Isfahan and Abadan in hopes of finding antiques and valuables.

The lack of concern from government organizations responsible for the preservation of these cemeteries, historical monuments and sites belonging to Christians, has caused the destruction to intensify.

The Armenian cemetery in southeastern Abadan in the Shatit area near the Arvandkenar region, where there were about 320 tombs, were reportedly destroyed by looters looking for antiques and valuables inside the tombs.

Built during the first Pahlavi era, the Armenian cemetery was registered in the National Monuments List of Iran in 2002.

IranWire news agency writes in an exclusive report, that rumors about the existence of antiques and precious items have caused an influx of thieves and severe destruction of many of these historic cemeteries and their tombs.

According to the report, the Armenian cemetery in Abadan was protected by guards up until a few years ago, but now, due to repeated robberies and occasional clashes between smuggler groups, the police refuse to intervene and the cemetery has become a ruin.

Unfortunately, the Ministry of Cultural Heritage and Tourism also has not intervened in this matter. The oldest tomb seen in this cemetery dates back to 1927.

At the same time, the “Citizen Reporter” section of the “Me and You” news agency released a video of the widespread destruction of the Armenian cemetery in the village of Hadan in the Buin and Miandasht subdivisions of the Isfahan province, which is in a similar situation to the Abadan Armenian cemetery.

The main factor of the destruction of Christian monuments in Iran is the government. Destructions take place with different motives. Some people have religious motives, and in many cases they destroy government organizations and institutions and have a long history of land grabbing. Poverty and financial incentives and profiteering are other causes of the destruction of historic buildings, including the heritage of Christian monuments.

Destruction of Armenian cemeteries in Isfahan and Qazvin or Kermanshah, Ahvaz and Tehran indicate the reality that there is little hope for the authorities to address these cases, and if the citizens and those who are interested in antiquities are not informed, even the news of the destruction will not be reported in the media.

out the interference from those who would seek to change or alter that practice. The survival of who we are and how we live is at stake: this is not just our history but it is our present reality. We deserve the right to live and

worship in our homeland freely and in peace.

**Alisa Hovagimian Unell M.Div.
M.A.C.E.F.**

**Director of Religious Affairs
Armenian Council of America**

NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
NOTARY PUBLIC

MEMBER

Garine Depoyan

626-755-4773

554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106

ghdepoyan@gmail.com

Bared Maronian's "Bloodless" Receives Golden Palm and Best Feature Documentary Awards at Beverly Hills Film Festival

COCONUT CREEK, FL – Bloodless: The Path to Democracy documentary feature film snatched two of the top awards at the prestigious 21st Beverly Hills Film Festival–The Golden Palm Award and Best Feature Documentary award–during the May 2nd Awards Ceremony, held virtually due to the pandemic. The Feature Documentary film, Bloodless, by four-time regional Emmy award-winning documentary filmmaker, Bared Maronian, captures the non-violent civil disobedience protests and social media campaigns during Armenia's 2018 velvet revolution when opposition leader, Nikol Pashinyan overthrew the decades-long, corrupt oligarchy power. The documentary, written by Bared Maronian and Silva Basmajian, and produced by Seda Grigoryan, Silva Basmajian, Bardig Kouyoumdjian and Bared Maronian.

“We are humbled that the jury, comprising Oscar winning industry professionals and industry leaders, extended high praise and selected Bloodless as the recipient of the Festival's top awards out of the 150 films,” said filmmaker Bared Maronian, founder of Armenoid Productions, receiving news of the wins at Beverly Hills Film Festival.

The Best Feature Documentary Award to Bloodless was presented midway through the virtual awards ceremony by a panel of six film indus-

try professionals. The Golden Palm Award–the annual Festival's most prestigious award–was presented to Bloodless by Nino Simone, Founder and President of the Beverly Hills Film Festival. The 21st annual event, held virtually April 28 through May 2 due to the pandemic, livestreamed 150 non-studio films as part of its official global selections during the virtual Festival. The annual live event usually draws over 40,000 attendees.

The annual International Beverly Hills Film Festival was founded in 2001 by award-winning independent filmmaker Nino Simone. Designed to bridge the world of premiere independent cinema with Hollywood, the festival hosts online screenings, networking events and industry seminars.

Armenoid Productions is a multi award-winning international film/TV production team with over two decades of experience in producing all genres of visual story telling from inception to completion with an emphasis on documentary filmmaking and a focus on human interest, human rights and social injustices. Armenoid Productions works in collaborations with the non-profit Cultural Impact Foundation, Inc., which helps advance and support multi-media projects that recognize and celebrate human benevolence and ingenuity, and help eradicate prejudice, discrimination, and other social injustices.

Lavrov Says Russia Will Spare No Effort

Continued from page 1

conflict period,” added Lavrov.

Speaking at a joint news conference with Lavrov, Ayvazian reiterated the official Armenian line that the conflict cannot be deemed resolved until the conflicting parties agree on Karabakh's status, the main bone of contention.

“The principles of settlement have been worked out by the co-chairmanship of the OSCE Minsk Group, and we are interested in the farther strengthening of that format,” he added.

“The Armenian side shares the joint position of the OSCE Minsk Group co-chairing countries that special attention should be paid to achieving a final, comprehensive and sustainable settlement on the basis of the principles and elements well-known to the parties,” acting Minister Aivazian stated.

Meeting with PM Pashinyan later on Thursday, Lavrov said Russia will spare no effort to secure the release of the remaining Armenian prisoners. “We are confident that we will manage to solve this issue soon,” he said.

Armenia's COVID-19 Vaccination Pace

Continued from page 1

available to all adults willing to take it while Sputnik V is administered only to frontline workers and chronically ill persons under the age of 55.

Armenia also received on May 1

100,000 doses of the CoronaVac vaccine donated by China. In Avanesyan's words, the health authorities started on Monday distributing them to polyclinics across the country in preparation for their use.

The minister also revealed that

Armenian American Museum Announces Groundbreaking Ceremony on July 11

GLENDALE – The Armenian American Museum and Cultural Center of California has announced that the historic Groundbreaking Ceremony of the highly anticipated landmark center will be held on Sunday, July 11, 2021 from 4:00PM to 7:00PM.

The Groundbreaking Ceremony will mark a major milestone for the community that has been years in the making, bringing together supporters, community leaders, and public officials from across the country and around the world in celebration and support of the cultural and educational center.

The signature event of the year will be hosted as a virtual ceremony and live broadcast to a worldwide audience from the future site of the museum at Central Park in Glendale, California.

Museum officials invite the public to participate in the historic event by watching the ceremony via television, social media, and streaming channels.

The event will have a limited number of in-person participants based on current public health guidelines. Additional details will be announced as public health guidelines for outdoor gatherings are anticipated to be updated in the coming weeks.

“We are truly excited to announce the historic Groundbreaking Ceremony of the Armenian American Museum on July 11,” stated Executive Chairman Berdj Karapetian. “We look forward to celebrating the momentous milestone with our supporters from across the

country and around the world as the cultural and educational center officially begins construction.”

The Armenian American Museum was born in 2014 when the Armenian Genocide Centennial Committee Western USA officially adopted the museum as its landmark project to honor the memory of the 1.5 million martyrs who perished in the Armenian Genocide and to help build and define the next centennial of the community as a message of strength, perseverance, and hope for future generations.

The Armenian American Museum will rise to a two-level 50,820 square foot museum complex built on a one-level semi-subterranean parking garage. The first level will feature the grand lobby, auditorium, learning center, demonstration kitchen, gift shop, and administrative offices. The second level will be dedicated to the permanent and temporary exhibition galleries as well as the collections archives.

The cultural and educational center's programming plans include producing and hosting powerful, immersive, and thought-provoking permanent and temporary exhibitions, leading meaningful dialogues and discussions through engaging public programs, providing educational programs for adults, youth, kids, and families, preserving Armenian heritage through the museum's collections and archives, and serving as an iconic venue for memorable experiences, gatherings, and celebrations.

Latvia Officially Recognizes

Continued from page 1

The declaration respects the memory of all the victims of the Armenian Genocide, pays tribute to all the survivors, affirms that open discussions on historical issues are inextricably linked to the development of a healthy, mature democracy.

The Seima calls on the international community “to assess these historic events, to look to the future we want to build, without violence, intolerance, a future where human rights are respected, where everyone can be free, safe and secure.”

the Armenian government is now negotiating with the U.S. company Novavax on the purchase of its coronavirus vaccine. She did not specify the possible volume and timeframes of its delivery.

Armenia faced earlier this year a

Ambassador Mkrtchyan, hailed the development and thanked Latvian lawmakers for “addressing this issue extremely important for the Armenian people.”

“What was hard to imagine years ago became a reality today,” Mkrtchyan wrote on his Facebook page.

Predictably, the Latvian resolution was condemned by Turkey, which continues to strongly deny a premeditated government effort to exterminate the Ottoman Empire's Armenian population. The Turkish Foreign Ministry said it is devoid of “any legal basis.”

third wave of coronavirus infections blamed by health experts on the authorities' failure to enforce their sanitary safety rules. Despite the continuing lack of such enforcement, the daily number of new cases has fallen for the last two weeks.

ՍԵԼ ԾՈՎՐ ԿՈՒԼԱԽՆԸՈ՞Ր, ԹԵ՛ ԴՅԱՆԱԳՈՐԾԱԿԳՈՒԹԵԱՆ ԳՕՍԻ

ՎԱՐՈՒԺ ԹԵՆՊԵԼԵԱՆ

Անցեալ ամիս, Ուքրանիոյ սահմանին վրայ նոր ուժ կեդրոնացնելու Ռուսիոյ որդեգրած քայլերը պատճառաբանելով, Թրքական Տարտանեյ եւ Վոսփոր նեղուցներուն ճամբով երկու ռազմանաւ ուղարկելու Միացեալ Նահանգներու որոշումը գայրացուց Ռուսիան եւ նոր տարակարծութիւններու դուռ բացաւ Թուրքիոյ հետ՝ նեղուցներուն մասին 1936-ին Մոնթրոյի համաձայնագրին վերանայման շուկաներուն լոյսին տակ: Յիշեալ համաձայնագիրը լիազօրութիւն կու տայ Թուրքիոյ՝ վերահսկելու Վոսփորի եւ Տարտանեյի նեղուցները, ներառեալ այլ երկիրներու պատկանող ռազմանաւերու անցքը, անոնց ծանրութիւնն ու Սել Մովու ջուրերուն մէջ մնալու տեսողութիւնը:

Ամերիկեան այս որոշումի լոյսին տակ, Ռուսիոյ նախագահ Վլաստիմիր Փութին հեռաձայնային խօսակցութիւն մը ունեցաւ իր Թուրք պաշտօնակիցին՝ էրտողանի հետ, եւ անոր հետ քննարկեց Ուքրանիոյ շուրջ տեղի ունեցող զարգացումները: Մոսկուայի հրապարակած յայտարարութեան պարզ դարձաւ, որ Փութին շեշտը դրած է Մոնթրոյի համաձայնագրին այժմու կարգավիճակին պահպանման վրայ՝ միաժամանակ Ուքրանիան մեղադրելով իբրեւ պատասխանատու Տոնպասի դէպքերուն: Տակաւին, Փութին էրտողանի ուշադրութեան յանձնած է Սուրիոյ ընդդիմադիրներու վերահսկողութեան (եւ թրքական զինուորական գերիշխանութեան) տակ գտնուող իտլիպի մասին երկկողմանի պարտաւորութիւններն ու համագործակցութեան նախկին համաձայնութիւնները (զգուշացում): Կ'ըսուի նաեւ, որ Ռուսիոյ նախագահը սպառնացած է Թուրքիան ենթարկել տնտեսական պատժամիջոցներու՝ ճիշդ այնպէս, ինչպէս պատահած էր 2015 Նոյեմբերին, երբ Թուրքիա վար առած էր ռուսական զինուորական օդանաւ մը:

Թէեւ այդ ռազմանաւերուն դէպի Սել Մով առաքումը առայժմ յետաձգուած կամ ջնջուած է, բայց անոր դրդապատճառն ու ընդհանրապէս տարածաշրջանին մէջ տիրող լարուածութիւնը՝ Եւրոպայէն մինչեւ հարաւային Կովկաս, Միջին Արեւելքէն մինչեւ Ռուսիա եւ կեդրոնական Ասիա անգամ մը եւս լուսարձակի տակ կ'առնէ սեւծովեան աւազանի աշխարհաքաղաքական եւ ռազմագիտական մեծ եւ անոյ կարեւորութիւնը: Այդպէս է պարագան, որովհետեւ Սել Մովը կը հանդիսանայ կամուրջ մը, խաչմերուկ մը, օղակ մը այդ բոլոր

շրջաններուն միջեւ: Սել Մովը խաչմերուկ է, բայց նաեւ իր կարեւորութիւնը կը ստանայ դէպի Եւրոպա գացող ուժանիւթի փոխադրութեան իր ճամբաներով: Այդ պատճառով է, որ սեւծովեան աւազանը թատերաբեմ դարձած է քաղաքական խաղերու, որոնց միջոցով միջազգային եւ շրջանային ուժեր կը մրցին ազդեցութիւն բանեցնելու ուժանիւթի աղբիւրներուն եւ նաւահանգիստներուն վրայ, եւ այդ պատճառով ալ տարածաշրջանի երկիրներու մեծ մասին բարգաւաճումը լրջօրէն արգելակուած է: Ուքրանիոյ, Խրիմի, Վրաստանի, Մերձսոսսորի (Մոլտավիա), օրինակները խօսուն են այս իմաստով:

Բացի Թուրքիայէն, սեւծովեան երկիրները՝ Վրաստան, Ռուսիա, Ուքրանիա, Ռումանիա եւ Պուլկարիա կ'ա՛մ մաս կը կազմէին Խորհրդային Միութեան, կ'ա՛մ ալ անդամ էին Վարչակազմի Ուխտին: Խորհրդային Միութեան անկումէն եւ պաղ պատերազմի աւարտէն ետք, Ռուսիա 1991-ին գրաւեց Մերձսոսսորը, 2008՝ Հարաւային Օսեթիան եւ Աբխազիան (Վրաստան), իսկ 2014-ին՝ Խրիմը եւ Տոնպասին որոշ մասեր: Բացայատ է, որ Ռուսիոյ այս միջամտութիւնները կ'ապ ունին Սել Մովը գինուորապէս իր հակաշուին տակ պահելու ճիգերուն հետ:

Ռուսիոյ համար Սել ծովը գրեթէ ներքին շրտար կը նկատուի եւ դժկամութեամբ կ'ընդունի ճանչնալ այդ ջուրերուն վրայ փամբերձ միւս պետութիւններուն օրինական պահանջները: Ինչ կը վերաբերի Թուրքիոյ, անոր դերը տարբեր է շրջանին մէջ. իբրեւ ինքնիշխան պետութիւն, Մոնթրոյի համաձայնագրին բերումով Թուրքիա թէեւ գերիշխանութիւն կը վայելէ իսթամպուլի (Վոսփոր) եւ Չանախայի (Տարտանեյ) նեղուցներու վրայ, սակայն բաց ծովերու սկզբունքով՝ ինչ կը վերաբերի առեւտրական նաւերուն: Իսկ զինուորական նաւերու շարժումները կ'ենթարկուին սահմանափակումներու. փաստօրէն արգելուած է, օրինակ, օդանաւակիրներու մուտքը Սել Մով:

Ծանօթ է, որ Սել ծովը առեւտուրի կարեւոր միջոց մըն է Ռուսիոյ համար: Օրինակ, Ռուսիայէն դէպի Թուրքիա գացող ստորեջրեայ բնական կազի երկու «Պուլկարիմ» եւ «Թուրքսթրիմ» խողովակները կրնան մինչեւ 47 միլիար խորանարդ մեթր բնական կազ փոխադրել. Ռուսիոյ ընդհանուր արտածումին մէկ չորրորդը: Սել Մովուն վրայ Նովորոսիաքը կը հանդիսանայ նաւթի եւ նաւթամթերքներու, հացահատիկի, մետաղ-

ներու եւ այլ ապրանքներու արտածման մեծ նաւահանգիստ մը, որ անհրաժեշտ է Ռուսական տնտեսութեան կենսունակութեան համար: Այս բոլորը կը նշանակեն, որ Սել ծովու կայունութիւնը եւ իր վերահսկողութիւնը այդ կայունութեան՝ մեծ կարեւորութիւն ունին Ռուսիոյ տնտեսական շահերուն համար:

Ինչ կը վերաբերի Եւրոպայի, դեռ քսանամեակ մը առաջ, սեւծովեան տարածաշրջանը հագիւթ է տեղ գրաւէր անոր արտաքին նկրտումներուն մէջ: Բայց այսօր, վիճակը փոխուած է, քանզի սեւծովեան աւելի ընդհանուր տարածաշրջանին մէջ կան Եւրոպական Միութեան անդամ երեք երկիրներ (Պուլկարիա, Յունաստան եւ Ռումանիա) եւ անդամակցութեան երեք թեկնածու երկիրներ (Ալպանիա, Սերպիա, Թուրքիա):

2018-ի տուեալներով, Եւրոպական Միութեան նաւթի ընդհանուր ներածումը կը գնահատուի 512,5 միլիոն թոնով, որուն շուրջ 30%-ը Ռուսիայէն: Իսկ ռուսական կազի ներածումը կը գնահատուի 39%-ով: Փաստօրէն, ուժանիւթի առումով, Եւրոպական Միութիւնը մեծապէս կախեալ է ռուսական նաւթէն ու կազէն, իսկ Ռուսիան կախեալ է անոնց վաճառքէն գոյացած եկամուտէն:

Նաւթն ու կազը ռազմավարական գէնքեր դարձան շրջանին մէջ, երբ 2014-ին, Ռուսիա առեւտուրի եւ մասնաւորաբար կազի պատժական արգելք հաստատեց Ուքրանիոյ, Վրաստանի եւ Մոլտավիոյ դէմ: Եւրոպա սկսաւ մտահոգուիլ, եւ ուժանիւթի նոր աղբիւրներու որոնման անոր փնտրտուքը յանգեցաւ կասպեան քարիւղին եւ ատրպէյճանական կազին: Այդու սկսաւ

շեշտուիլ հարաւային Կովկասի դերը իբրեւ Ռուսիան փոխարինող ճամբայ դէպի Չինաստան ու կեդրոնական Ասիոյ շուկաները, ինչպէս նաեւ իբրեւ կարեւոր միջանցք կասպեան ու, ինչու չէ, նաեւ հետագային Իրանեան նաւթին եւ կազին դէպի Սել Մով եւ ապա դէպի Եւրոպա տարանցման հիմնական ուղի:

Սել Մովու վրայով առեւտուրը իսթանբուլ նպատակով, Եւրոպական Միութիւնը մշակած է նաեւ «Երեք ծովերու» ծրագիրը, որ կը նախատեսէ Ատրիատիքի, Պալթեան եւ Սեւծովեան տարածքները կապող ենթակառուցներու զարգացումը: «Երեք ծովերու» ծրագրին հիմնական նպատակն է յառաջանել կաշուն եւ արդիական փոխադրութեան եւ հաղորդակցութեան կապեր՝ հիմնովին վերափոխելով խորհրդային օրերէն մնացած հնամաշ ենթակառուցները, զորս ժառանգած էին կեդրոնական եւ արեւելեան Եւրոպայի երկիրները: Ենթակառուցներ՝ որոնք ստեղծուած էին կախեալ մնալու խորհրդային ենթակառուցներու զարգացումէն: Մինչ Ուքրանիան, Թուրքիան, Ատրպէյճանը եւ Վրաստանը մաս չեն կազմեր Երեք ծովերու ծրագրին, բայց կը նախատեսուի որ անոնք մեծապէս օգտուին անկէ՝ գրաւելով աշխարհաքաղաքական կարեւոր դիրք մը մէկ կողմէ կեդրոնական եւ Արեւելեան Եւրոպայի ու միւս կողմէ՝ կասպեան երկիրներուն, կեդրոնական Ասիոյ եւ Չինաստանի միջեւ:

Մեծ պետութիւններու միջեւ աշխարհաքաղաքական մրցակցութիւնը ընդհանրապէս տեղի կ'ունենայ տարածքի, բնական հարստու-

Շար.ը էջ 13

Advocacy in Washington D.C.
Post April 24, 2021

JOIN ARMENIAN COUNCIL OF AMERICA'S WASHINGTON D.C. REPRESENTATIVE TANIEL KOUSHAKJIAN IN A ZOOM DISCUSSION REGARDING THE RECOGNITION OF THE ARMENIAN GENOCIDE BY CONGRESS AND THE WHITE HOUSE, AND KEY ISSUES THAT ARE OF CONCERN TO ARMENIAN AMERICANS.

SATURDAY
MAY 22, 2021

10:30 A.M. PST.
1:30 P.M. EST.

REGISTER AT
[HTTPS://ARMENIANCOUNCIL.ORG/ACA/ZOOM](https://armeniancouncil.org/ACA/Zoom)
info@armeniancouncil.org

Հարիւրամեակ - Կարսի Յանձնումը 1920 Հոկտեմբեր 30 Գարեգին Ա. Յովսէփեանց Կաթողիկոս (1867-1952)

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՅՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Հայրենասեր Հոգեւորականը

Ներկայ 2020 թուականին, ի յուշ Մեծ Հայրապետին Տ.Տ. Գարեգին Ա Յովսէփեանց կիլիկիոյ Կաթողիկոսին եւ ի յարգանս իր անխախտ հայրենասիրութեան խոնարհաբար կ'անդրադառնամ դար մը առաջ 1920 թուականի Կարսի յանձնումին, հետեւելով Հայրապետին յետագային գրի առած «Յուշերուն»: Զանոնք աչքիս առջեւ ունիմ երբ այն ատեն նորապսակ եպիսկոպոս, յետագային գրի առած է թէ ինք եւ մի քանի հայ գիտնականներ Հայաստանի մէջ զբաբած էին հնագիտական հետազոտական աշխատանքով, երբ 1920 թուականին թուրքիա կը յարձակէր Հայաստանի սահմաններէն ներս՝ դէպի Կարս:

1920 Սեպտեմբեր 22-ին երբ թուրք բանակը Օլթի կը մտնէր եւ կը գրաւէր Սարըղամիշը, Կաղզուանն ու Սուրմալուն, հայեր փախչելով կը հաւաքուէին Կարսի մէջ ուր քաղաքին անառիկ բերդը կար, իսկ հոկտեմբերին թրքական բանակը Կարս ներխուժելով կը դիմէր դէպի բերդը: Ժողովուրդը փախուստ կուտար դէպի Ձոր կոչուած կիրճը, Ալեքսանդրապոլի (Կիւմրիի) ուղղութեամբ:

Ճգնաժամային այդ օրերուն Կարս կը հասնէր հայրենասէր հոգեւորական Գարեգին Եպիսկոպոս Յովսէփեան, Գէորգեան ձեմարանի անդրանիկ սաներէն, որ կը միանար դէպի Ձոր փախչողներու խումբին ու կը խորտուէր գիրենք, ինչպէս երկու տարի առաջ, 1918-ի Սարդարապատի կռիւին, նոյնպէս իսկական հերոս Գարեգին Եպիսկոպոս պատրաստակամութիւն կը յայտնէր ճակատ երթալու եւ խրատուելու հայ զօրականները, ստանալէ ետք Տ.Տ. Գէորգ Ե Սուրենեանց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնութիւնը: Ալեքսանդրապոլէն անցնելով Սրբազանը կրօնական թափօր կազմել կուտար քաղաքի Սուրբ Աստուածածին եկեղեցիէն մինչեւ քաղաքապետարան, չորս եկեղեցիներու շուրջապատէս քահանաներով, որոնց գլուխը անցած, եպիսկոպոսական լրիւ զգեստաւորումով, գաւազանով եւ խաչով, կուրծքին կախած իր «քաջութեան նշանի ժապաւէնը որ ստացել էինք Սարդարապատի ճակատում մեր բերած մասնակցութեան եւ ծառայութեան համար»:

Քաղաքապետարանին առջեւ

տեղի կ'ունենար «անդաստան եւ մաղթանք», որմէ ետք շտապ կը մեկնէին Կարս ներկայանալու ռազմաճակատի զօրավար Դանիէլ Փիրումեանին, առաջարկելով իրենց ծառայութիւնը բերել հայրենիքին: Փիրումեան Սարդարապատի յաղթանակին «Աւագ Զօրավարութեան» աստիճան ստացած էր, եւ գինդադարէն ետք, Կարսը հայոց ձեռքը անցնելով բերդապահ նշանակուած: Ինչպէս կը վկայէ Գարեգին Եպիսկոպոս, Փիրումեանն աստիճանով աւելի բարձր էին զօրավար Նազարբէգեանը՝ Երեւան, զօրավար Սիլիկեանը՝ Ալեքսանդրապոլ, եւ Սուրմալուի մէջ զօրավար էր Դրոն (Դրասդամատ Կանաեանը) իրենց սպաներով:

ԵՐԱՆԱՆՈՐԸ Տ. Տ. ԳՐԵԳՈՐ Ե ԱՍՏՈՒԾԱԾԻՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵՐՈՒ ՏՆԵՆ ԳԵՂԵՍԻՍ

Կարսի Մեջ

Գարեգին Սրբազան նախ պատարագ կը մատուցանէր Կարսի Սուրբ Առաքելոց մայր եկեղեցւոյ մէջ հոն հասած առաջին կիրակի օրը, ի ներկայութեան «հայ գինուորական եւ քաղաքական ամբողջ պաշտօնէութեան», յատուկ մաղթանք կատարելով հայոց զօրքերուն համար: Փիրումեան սիրով կ'ընդունէր Ղարաբաղցի իր հայրենակից Սրբազանը եւ իրեն ընկերակից հայորդիները, յանձնարարելով որ Սրբազանը ձի հեծած Սարըղամիշ երթար, դէպի ռազմաճակատ, օրհնելու համար գինուորները՝ յաղթանակի կոչ ուղղելով անոնց: Ապա, Փիրումեանի հրահանգով Գարեգին Եպիսկոպոս Կարս կը վերադառնար ու կ'այցելէր հայ որբանոցներն ու հիւանդանոցները՝ քաջալերելու համար անկեանները:

Յուսահատ Կացութիւն

Երբ Գարեգին Սրբազան դժբախտ հայերուն դէպի Ձոր նա-

հանջը կը տեսնէր, ինչպէս նաեւ Փիրումեանի յուսահատ վիճակը, ակամայ պիտի լսէր զօրավարին դիմումը: «Սրբազան, մի բան դուք պէտք է փորձէք, անձամբ բերդի գլուխը պիտի բարձրանաք եւ յայտնէք մեր անձնատուութիւնը»: Տրուած հրահանգին վրայ Գարեգին Եպիսկոպոս երկու գինակիցներով՝ գնդապետ Վահան Տէր Առաքելեանի եւ օդաչու սպայի մը, բերդ կը բարձրանար եւ սպիտակ դրօշը կը պարզէր, վտանգելով նոյն իսկ իր կեանքը:

Հոն երեքը մէկ կը ձեռքաւարուէին թուրքերուն կողմէ եւ կը տարուէին թուրք գնդապետին մօտ որուն Սրբազանը կ'ըսէր թէ «մենք յաղթուած ենք եւ եկել ենք յայտնելու թէ անձնատու ենք լինում» դիմելով որ «մարդասիրութեամբ եւ գութով» վարուէր եւ դադրեցնէր կրակը Ձորին մէջ լեցուած «անմեղ երախաներուն եւ որբանոցներուն», անոնց կեանքը փրկելու համար: Սրբազանի խնդրանքը կը կատարուէր, կրակը կը դադրեցնէին, եւ ինք խորհրդակցաբար զօրավար Փիրումեանին հետ, երկուքը կ'արտօնուէին միանաբար Ձոր իջնել եւ տանջուած հայերը հաւաքել ու Կարս հասցնել:

Կարսի Յանձնումը

Կարսը թուրքին յանձնուած էր, եւ Գարեգին Եպիսկոպոս որպէս հայրենասէր մարդ կատարած էր իր կարելին, եւ սակայն հիասթափ եղած Կարսի եւ անառիկ բերդին յանձնումին համար: Ան ըսեր էր թէ «Ազգերի պամութեան մէջ դժուար է գտնել այնպիսի խաչատուակ պարտութիւն ինչպիսին մերն էր այդ օրերուն. լաւ կը համարէինք մի քանի հազար կոտորուէինք բերդի տակ, պաշտպանելով մեր հայրենիքը, քան անարգ փախստեամբ փրկէինք մեր կաշիները»: Կարս յանձնուեցաւ 1920 հոկտեմբեր 30-ին: Գարեգին Եպս. Յովսէփեան իր Յուշերուն մէջ կ'աւելցնէ թէ խիստ մեղադրանքներու ենթարկուեցան Դանիէլ Փիրումեանն ու Կարսի նահանգապետ Ստեփան Ղորղանեանը որոնք միանաբար չգործելով պատճառ դարձան Կարսի յանձնումին՝ առանց կռիւի:

Կարսի գրաւումէն ետք թուրք կառավարութիւնը կը խուզարկէր հայոց բնակարանները եւ վատ պայմաններու տակ բռնի աշխատանքի կը լծէր զանոնք, եւ շատեր խստութեան չզիմանալով կը մեռնէին: Գարեգին Եպիսկոպոս կը մնար պատնէշին վրայ ու կ'այցելէր որբանոցներն ու հիւանդանոցները, եւ նոյնիսկ պետական արտօնութեամբ Կարսի հայ եկեղեցիներուն մէջ ժամապաշտութիւն ալ կը կատարէր՝ ի մխիթարութիւն

վշտացեալ իր հօտին:

Ձեռագիր ճաշոց Մատեանը

Այդ ծանր օրերուն, հայագէտ եւ արուեստաբան Գարեգին Յովսէփեան Եպիսկոպոս կը զբաղէր նոյնիսկ հայերէն ձեռագիրներով, ինչպիսին էր Կարսեցի բժիշկ Երզնկացեանի մօտ պահուած Ագուլից վանքի մանրանկարեալ ճաշոցը որ մնացեր էր Երզնկացեանի կնոջ պապէն որպէս յիշատակ իր թոռան: Ձեռագիր ճաշոցը Կարսէն դէպի Ձոր փախուստի ատեն պիտի իյնար թուրքերուն ձեռքը եթէ Երզնկացեան հոգածու չըլլար անոր: Սրբազանի տուած տեղեկութիւններէն կը պարզուէր որ ճաշոցը «գարդարուած էր կենդանագիրներով, թռչնագիրներով եւ ամբողջ երեսի պատկերներով», եւ հաւանաբար ԺԳ. դարու գործ մըն էր:

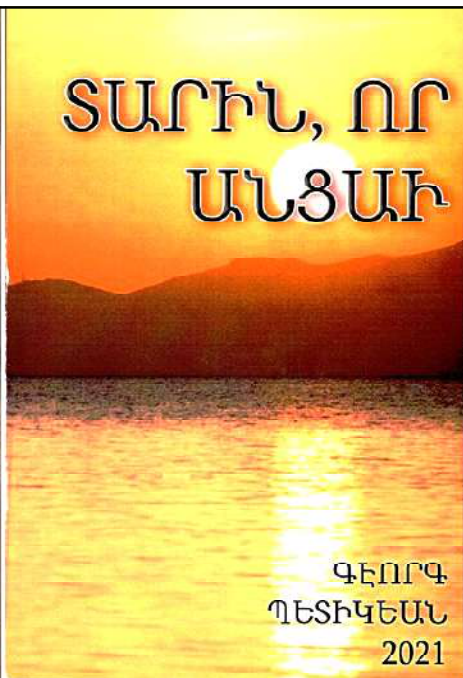
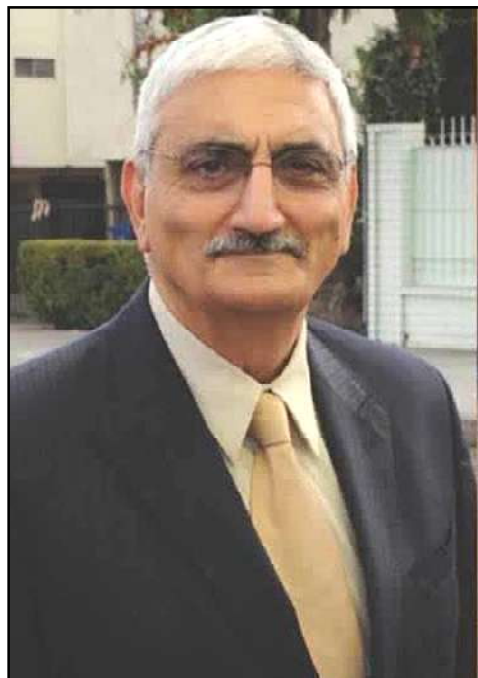
Գերութիւն եւ Վերադարձ Ս. Էջմիածին

Գարեգին Եպիսկոպոս գերի վիճակի մէջ Կարս մնացած է ատեն մը, եւ մի քանի անգամ դիմած Կարսի թուրք կառավարիչին գինք ազատ արձակելու եւ Հայաստան վերադառնալու, սակայն միշտ մերժուած էր: Ընդհակառակը, նոյնմբեր 18-ին խուզարկութեան ենթարկուած է եւ բանտարկուած բազմաթիւ հայ կալանաւորներու հետ, եւ ապա աքսորուած Սարըղամիշ, եւ հոնկէ ալ փախած ետ դէպի Կարս: Փախուստի ճամբան եղած է խիստ տառապալից, ինչպէս Սրբազանը ինք կը նկարագրէ, թէ «սոված եւ մերկ» մինչեւ առաւօտ անտառներուն մէջ պահուելու լու վերջապէս հասնելով Ետիքիլիս գիւղը, ուր կը ձեռքաւարուէր: Գարեգին Յովսէփեան Եպիսկոպոս ծեծի եւ խոչտանգումի տակ կը հիւանդանար, եւ երեք շաբաթ ետք բռնի աշխատանքի կը լծէին գինք «Կարին գնացող վագոնները բեռնելու»:

Բարեբախտաբար վերջ կը գտնէր հերոս հոգեւորական Գարեգին Սրբազանի ողիսականը իր կրկին փախուստով 1921 թուի յունուար 19-ին, երբ կը դիմէր Սարըղամիշի կայարանապետի օգնականին, յայտնելով որ ինք լուսանկարիչ էր եւ թէ իր գործիքները Կարս կը գտնուէին, խնդրելով թոյլ տալ իրեն երթալու եւ գանոնք բերելու: Կարս երթալով Սրբազանը կ'ապաստանէր Ամերիկեան հայոց որբանոցը մինչեւ մարտ 21: Այդ ժամանակ Կարսի հայկական որբանոցները կը տեղափոխուէին Սովետական Հայաստան, որոնց մէջ կը գտնուէր նաեւ ծպտեալ Գարեգին Եպիսկոպոս Յովսէփեան, որ ապահով կը հասնէր Ալեքսանդրապոլ, եւ յուլիս ամսուն՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին:

ՎԱՐՁՈՒ ԲՆԱԿԱՐԱՆ ՀՈԼԻՎՈՒՏԻ ՄԷՋ
Վարձու է 4 unit-անոց security շէնքի մէջ 3 սենեակ 2.5 բաղնիք ունեցող Townhouse մը լաւ շրջանի մէջ: Ամբողջութեամբ վերանորոգուած, նոր բաղնիք, նոր լեմիւնէթ, նոր կրամիտ, central AC/H, պատշգամ եւ Fireplace: Garage-ին մէջ կրնաք ձեր washer/dryer-ը տեղադրել: Section 8 OK.
Հեռաձայնէք Մերիլին՝ 213-448-4507:

Նոր Լոյս Ընծայած Հատորին Առթիւ Գէորգ Պետիկեանի «Տարին, Որ Անցաւ»

ԱՆԻ ՍԱՐՍԵԼԵԱՆ

2021-ի սկիզբին, գաղութիս ծանօթ գրիչ, ազգային դէմք, աւելի քան կէս դարու կրթական մշակ եւ ութը հատորներու հեղինակ՝ Գէորգ Պետիկեան, լոյս ընծայեց իր նոր հատորը՝ «Տարին, Որ Անցաւ» անունով:

Այս առթիւ, չիշեցնելու համեստ պարտականութեամբ ըսեմ, որ հիղինակի այս նոր հատորին մէջ հաւաքուած են անցեալ տարուան (2020) ընթացքին «Քորոնա» համաճարակին, Արցախի պատերազմին, հեղինակին եւ անոր թողնելիքներուն միջեւ հարազատ գրոյցներուն եւ ազգային ու համամարդկային զանազան իրադարձութիւններու մասին Պետիկեանի յօդուածները:

Բայց, ինչ որ ալ ըլլան մեր տրամադրութիւնները՝ դրական կամ քմահաճ, հայ գիրքը պէտք է որ կարդացուի, բազմապէս քաջալերուի ու փրկուի կորուստէ, որովհետեւ ան է որ հայ մարդուն հոգին ու միտքը կրնայ ջերմացնել:

Չմոռնանք սակայն, որ նոյնքան կարեւոր է հայ գրագէտները քաջալերել: Այս եւս մեր մշակութային առաքելութիւնն է. աւանդ է, «եթէ կ'ուզէք» որ պէտք է շարունակուի:

Խորքին մէջ, հայ գիրքը փրկել կը նշանակէ նաեւ փրկել անոր հեղինակը:

Արդ, այս հատորը կ'ընդգրկէ 43 արձակ եւ 2 չափածոյ կտորներ, ինչպէս նաեւ զեղեցիկ ու տպաւորիչ վկայութիւն մը՝ տք. Արմենակ Եղիայեանի գրիչէն, որոնք բոլորն ալ էջ առ էջ կու գան ջերմացնելու Սփիւռքի գրականութեան գորչ երկիրները:

Նաեւ ըսեմ, որ «Տարին, որ անցաւ»ը, վկայութիւն մըն է այն հասկացութեան, թէ գիրքը նոյնիսկ հեղինակ մարդն է:

Գէորգ Պետիկեանի ոգեշնչող գրութիւններն ու հատորները միշտ եղած են բանբեր ու թարգման ընթերցողի սրտի ու մտքի կանչին: Իր բոլոր պատմուածքներն ու խոհական արտայայտութիւնները, արդէն իսկ կը պարզեն ու կը բացայայտեն հեղինակի սփռուած քաջալու յատուկ եւ վայել պարունակները:

Եթէ քիչ մը աւելի մօտէն հետեւինք իր գրիչին, կարդանք իր հատորները, անպայման պիտի հանդիպինք, տեսնենք եւ վկայենք, թէ Պետիկեան միշտ գրած է իր ծննդավայր Հայկապոլի ու հայկապոլութեան մասին, լուսարձակի տակ

առնելով հայկապոլի կեանքը, մշակոյթն ու հայկապոլի մղձաւանջ: Եւ աւելին՝ հայու յարուստիւն առնելու տենչը, այդ երկրի պատերազմի պատճառած աւերակներու ու աւերներու ընդմէջէն:

Նաեւ ան գրած է թշնամիի ձեռամբ կործանուած պատմական արժէքներու կորուստին մասին, երբ այցելեց եւ ակնատես եղած էր Արեւմտեան Հայաստանի մէջ գտնուող աւերակ դարձած բերդաքաղաք Անին (Երբ Տեսայ Անին) փոխանցելով յուզումներն ու ապրումները իր գրիչին հետեւաբար՝ ընթերցողի հոգիին:

Գէորգ Պետիկեանի վերջին ինքնատիպ հատորը՝ (ՏԱՐԻՆ, ՈՐ ԱՆՑԱԻ) 2020 թուականը կրող այդ տարուայ մարդկութեան չնախատեսուած տագնապներու տարափի եւ յուզումներու քանդակէ կարծես, բազմազան ստորաբաժանումներով հատոր մը, որ մեր հոգիներու ծալքերուն, պոթիկունն ու ընթերցումն է ինչպէս կը վկայէ տք. Արմենակ Եղիայեանը այս հատորի վերջին՝ իր վկայութեամբ:

Իւրաքանչիւր պատմուածք իր հմայքն ու սրտի ուղղուած խօսքն ու պատգամը ունի: Եւ այսպէս, ընթերցողը անընդհատ մենախօսութեան կերպարին մէջ կը մտնէ ինքնաբերաբար:

Պետիկեանի ինքնատիպ ոճը, անոր հիւմորով խառն պարզ, թարմ եւ առողջ կերպով հայաշխարհը ներկայացնելու գրիչը, անկասկած կը բխի իրապաշտութեան ակունքներէն եւ կու գայ հաստատելու հեղինակի հատուկ գրողի ու մտաւորականի վաստակը, անոր հայ լեզուի, միտքի, մշակի ու երկարամեայ ուսուցիչ-տնօրէնի վաստակին հետ առնչուող կէտերը:

Գէորգ Պետիկեան իր անձնական ճիգերով եւ մաքառելով սփիւռքեան այլօրինակ խոչընդոտներու եւ արգելակող ալիքներու դէմ, իր պատուանդանը կերտած է իբրեւ մամուլի մարդ, գրող, դաստիարակ եւ մշակոյթի սպասարկու:

Հեղինակը կը տազնապի հայ լեզուի նահանջով, մեր ժողովուրդի այլասերման երեւոյթներով եւ արմատներուն վերադառնալու տենդով, սակայն նաեւ՝ նոր աշխարհին մէջ մանուկն ու երիտասարդը իսկական արժէքներէ հեռու պահող վիճակներուն հետեւանքներով:

Գիրքին մէջ տեղ գտած են նաեւ ամերիկեան միջավայրէն քաղուած միջադէպեր եւ մտորումներ: Նկարագրութիւններուն յուզակա-նութիւնը խորապէս տպաւորիչ դար-

Մարալ Այվազի Նոր Տեսահոլովակը

Պոլսահայ յայտնի մեներգչուհի Մարալ Այվազ-Չաղըզուպուքճու վերջերս հրատարակ հանեց նոր տեսահոլովակ մը: Տեսահոլովակը նկարահանուեցաւ «Անվերջ Խաւար» անուն երգին, որ յօրինուած է յայտնի արուեստագէտ Արա Տինքճեանի երաժշտութեամբ եւ Մարալ Այվազի խօսքերով: Արա Տինքճեանի այս յօրինումին բուն անունն է «Փիքըր», որ անցեալին զանազան երկիրներու մէջ բազմաթիւ լեզուներով նաեւ երգուած է: Մարալը արդէն այս երգին տեղ տուած էր իր անդրանիկ սկաւառակին մէջ, որը լոյս տեսած էր Յունիս 2019ին:

Երգչուհին, պատերազմներէ տուժած մարդոց ցաւն ու տառապանքը արտայայտելու նպատակով գրի առած է այս երգին բառերը: Ան յետոյ կը մտածէ, որ երգի բառերու խորհուրդը ձեւափոխուի պատգամակիր գծանկարներու եւ այդպէսով անմեղ մարդոց ենթարկուած սրտածախի իրադարձութիւնները հանրութիւններու ուշադրութեան յանձնուի: Վերջապէս կ'ուսնանաք աշխուժութիւն եւ ոգեւորութիւն ստեղծող տեսահոլովակ մը, որ պատրաստուած է Երեւանցի արուեստագէտ Հայկ Սայատեանի

կողմէ, իսկ Մարալի նկարահանումները կատարուած է Յարութիւն Տավուճեանի կողմէ: Երգչուհին տեսահոլովակի վերաբերեալ զգացումներն ու մտածումները կը բացատրէ հետեւեալ խօսքերով.

«Պատմութեան հին օրերէն սկսեալ մարդիկ անընդհատօրէն կը պատերազմին մասնաւանդ աշխարհաքաղաքական պատճառներու եւ երկիրներու շահամոլիկ հաշիւներու հետեւանքով: Պատերազմը, աշխարհի անվերջանալի իրականութիւնն է: Մահեր, կոտորածներ, աւերածութիւններ, ոչնչացումներ, պարտադիր տեղահանութիւններ եւ այդ տեղահանութեանց ընթացքին անմարդկային ցաւալի վերաբերումներ: Դժբախտաբար մեծ տէրութիւններ դասեր չեն քաղած այս ողբերգութիւններէն, իսկ տառապողները կ'ըլլան միայն երախաներն ու անմեղ բնակիչները: Ես այս երգով ուզեցի դառնալ որդեկորոյց մայրերու ձայնը, որովհետեւ գիտեմ մեղեդիներու այն ոյժը, որ շուտով կը հասնի բոլորին եւ կը չիշեցնէ մեզ մեր անհատ ըլլալը:»

Տեսահոլովակը կարելի է դիտել հետեւեալ կայքէջն: <https://youtu.be/aXcbGZWbFjY>

ձուցած է գիրքին բոլոր մասերը:

Ու այսպէս, Արցախեան 44 օրուայ պատերազմի պատճառած յուսաբեկութիւնը, համայն աշխարհն սարսափի մատնող անիծեալ ու մարդասպան «Քորոնա» ժահրը, թօշկաւորուեցաւ հոգեկան ապրումները, ընտանիքներու առօրեայ կեանքին դրուագները, թողնիկ ու մեծ հայր երկխօսութիւնները, հայապահպանման մարտահրաւէրներն ու ձուլման սպառնալիքները եւ այլ նիւթեր բովանդակող հատորը՝ մեր ամէնօրեայ կեանքին վերցուած թատերախաղ մըն է կարծես, ուր իւրաքանչիւր հերոսի

մէջ կը գտնես ինքը, քու անձը, իսկ բեմադրիչը՝ գիրքին հեղինակը:

Ինչպէս կը տեսնէք, Գէորգ Պետիկեանի հոգին ու սիրտը իր հայութիւնն է: Ընթերցողը վստահաբար, հաճոյքով պիտի ըմբռնէ նաեւ սոյն նոր հատորը:

Արդ, գրիչը դաւար, սիրելի Գէորգ, մաղթանքս է միշտ շարունակեալ գրել քու հաճելի ու ինքնատիպ ոճովդ եւ քաղափարներովդ ու մեր հոգիներուն արձագանգ տա քու գրիչովդ, ամէնէն կարեւորը, ինչպէս տք. Արմենակ Եղիայեան կը վկայէ. «սրտէս խօսիս, ինչպէս միշտ»:

Սեւ Ծովը Կռուախնձո՞ր

Շարունակուած էջ 11-էն

թիւններու եւ աշխարհագրական կարեւոր դիրքերու վրայ հակակշիռ ունենալու համար, ինչպէս՝ նաւահանգիստներ, ջրանցքներ, երկաթուղագիծեր ու գետային ու այլ փոխադրամիջոցներու համակարգեր: Վերջին զարգացումները ցոյց կու տան, որ Սեւ ծովը թէ՛ առիթներու եւ թէ՛ մարտահրաւէրներու շրջան է, թէ՛ կռուախնձոր է եւ թէ՛ համագործակցութեան գօտի: Մէկ կողմէ ներգրաւուած են Եւրոպական Միութիւնը, ՆԱԹՕ-ն ու Միացեալ Նահանգները, միւս կողմէ Ռուսիան, նաեւ՝ Թուրքիան, որ կամաց-կամաց կը հեռանայ ՆԱԹՕ-ի հանդէպ իր պարտաւորութիւններէն՝ վարելով աւելի ինք-

նագլուխ եւ օսմանաեան կայսերական երազներով ապրող քաղաքականութիւն մը:

Կը մնայ նշել, որ Ասիա-Կասպից ծով-Սեւ ծով տարանցումի միջանցքը կը խոստանայ ներածումի եւ արտածումի շուկաներ բանալ առնչակից բոլոր երկիրներուն համար: Այս առումով, Հարաւային Կովկասի մէջ, Ատրպէյճանն ու Վրաստանը իրենք գիրքնք կը ներկայացնեն իբրեւ խոստման իրեր եւ կարեւոր գործընկերներ: Անոնք նաեւ կը զարգացնեն համապատասխան ենթակառուցյան եւ կ'ապահովեն վարկեր մասնաւորաբար Չինաստանի օժանդակութեամբ: Թէ Հայաստան ի՞նչ կ'ընէ այս մարդին մէջ, դժբախտաբար տուեալներ չգտանք.

Քաղաքական Դիսկուրսը Վերածուել է

Շարունակուած էջ 2-էն

ազգային իդէոլոգիան տուրք չտանք: Չի կարելի հպարտանալ հերոսամարտերով եւ միաժամանակ այդ հերոսամարտերում աչքի ընկածների ունեցուածքը հաշուել կամ նրանց արտօնութիւններից դժգոհել: Պարզ ասէք մարդկանց՝ եթէ պատերազմի մէջ ենք, կան եւ լինելու են առաքելովսիսեաններ՝ առաջնային դերերում, եւ այդ դէպքում չեն կարող կամերտոններ լինել՝ Գուշի հազնող գլամուրների եւ սեւ ժապաւէններից դեպրեսիայի մէջ ընկնողների տեսքով:

Իսկ հիմա նորից անհասկանալի կոնստրուկցիաներ են ձեւաւորուած, եւ ֆիզուրները նորից նոյնն են ու անկանոն դասաւորուած տարբեր քաղաքական դաշինքներում, եւ սա նորից քառու է առաջացնում: Առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն անյոյս գեղարուեստական ոճի նամակներ է գրում իր քաղաքական հակառակորդներին, որոնք վերաբերում են իշխանափոխութեան անհրաժեշտութեանը, իսկ յետագայ անելիքների մասին՝ ոչ մի խօսք:

Երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանն ունի որոշակի ծրագիր եւ ազնուօրէն առաջարկում է այն ամէնը, ինչն ինքն ի գորու է անել իշխանութեան գալու պարագայում, բայց նրա աշխարհընկալումներն էլ ժամանակավրէպ են: Նրա ելուցներէն ահնայատ է, որ իր համար քարտէզի վրայ կայ մէկ պետութիւն՝ Ռուսաստանը, որի հետ սերտ համագործակցութեան մէջ է տեսնում բոլոր ինդիւիդուալ կարգաւորումը: Հասկանալի է, որ նա միավեկտոր քաղաքականութիւն է առաջարկում՝ լաւ իմանալով ուսումնարան մօտեցումների մասին, քանզի վերջիններս շատ խանդոտ են վերաբերուած, երբ իրենց գործընկեր պետութիւնները փորձում են այլ հնարաւորութիւններ փնտռել:

Գուցէ 10-15 տարի առաջ հնարաւոր լինէր Ռոբերտ Քոչարեանի առաջարկած մոտեցումը շարժուել եւ որոշակի յաջողութիւններ արձանագրել, բայց ներկայումս Ռուսաստանը ոչ շահաւէտ դիրքերում է յայտնուել, բոլոր առումներով՝ ե՛լ տնտեսապէս, ե՛լ ռազմականօրէն, ե՛լ աշխարհաքաղաքական առումով: Ինչպէ՞ս կարող ենք մեր ապագան կապել մի պետութեան հետ, որն ընդհանրապէս անկիւն է քշուած համաշխարհային քաղաքակրթութեան կողմից եւ հիմա թուրքալեզու աշխարհի հետ է շփման եզրեր որոնում:

Երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանի ղեկավարած քաղաքական ուժը՝ ՀՀԿ-ն, այս պահին դեռ ոչինչ չի առաջարկում, եւ նրանք նոստալգիկ ելուցներ են ունենում ու միակ էլքը տեսնում են ազգա-

դաւին հեռացնելու մէջ, որից յետոյ կը փրկուի հայրենիքը: Ինքը՝ Սերժ Սարգսեանը, շատ ակտիւութիւն չի ցուցաբերում, եւ, ըստ իս, դրա պատճառն այն է, որ նա կարծես դեռ չի ներել ժողովրդին, հետեւաբար, չի պատրաստուած քաղաքական լուծումներից խօսել կամ առաջարկներ ներկայացնել: Առայժմ երրորդ նախագահը նախընտրում է ժամանակ առ ժամանակ հին գաղտնիքներից մի քանիսը բացել, եւ, իհարկէ, նա դա անում է այնպէս, որ այդ բացայայտումներից յետոյ աւելի շատ հարցեր են առաջանում: Սերժ Ազատիչի հարցազրոյցները դարձել են իսկական հեռուստասերիալ՝ ամէն սերիան վերջանում է ամենահետաքրքիր պահին, եւ բոլորն անհամբեր սպասում են յաջորդին, եւ այդ հետաքրքիր ստրատեգիայի շնորհիւ երրորդ նախագահը գնալով աւելի ու աւելի է մտերմանում ժողովրդի հետ:

Իհարկէ, իշխանութիւնների մասին խօսելն անիմաստ է, քանի որ իրավիճակը սրուել է հենց իրենց օրօք, եւ եթէ նրանք լուծումներ գտած լինէին, ապա այսպիսի իրավիճակում չէինք յայտնուել կամ գոնէ իրավիճակից դուրս գալու ուղղութեամբ կ'ընթանայինք, իսկ մենք դեռ շարունակում ենք գահավիժել: Բայց ընդդիմադիրները չպէտք է սին յոյսեր փայտայեն, որ իրենք միայն իշխանութեան սխալների վրայ չեն ունեցում կարող են ընտրութիւններում յաղթել: Միեւնոյն է՝ յաղթելու պարագայում անգամ ստիպուած են լինելու վերը յիշատակուած հարցերին պատասխանել, եւ դրանցից խուսափել պարզապէս անհնար է:

Երկրի վիճակն իրօք օրհասական է, բայց, փաստօրէն, քաղաքական դաշտում չկան հասկանալի լուծումներ, եւ գլխաւոր հարցերը շարունակում են մնալ անպատասխան: Քաղաքական դիսկուրսն այժմ էլ, ինչպէս նախկինում, բաղկացած է կենացներից, ուստիպատական մտքերից, վիրաւորանքներից, բանասրկութիւններից եւ ինչոր մակերեսային քննարկումներից: Ցաւօք, բոլորը կարծես լծուել են հեծանիւ յօրինելու անիմաստ գործին եւ արհամարհում են քաղաքական դասական ընկալումները: Բայց չէ՞ որ դրանց մէջ են ամփոփուած մարդկութեան ողջ փորձն ու իմաստութիւնը, եւ դրանք են պետականաշինութեան կողմնորոշիչներն ու բանաձեւերը եւ հենց դրանք անտեսելու ու արհամարհելու պատճառով ենք յայտնուել այս վիճակում:

Երբ քաղաքական դիսկուրսն անիմաստ լեզուակռուի է վարածուել, իսկ պետութիւնը՝ անօգնական անդամալոյծի:

«ՀՐԱՊԱՐԱԿ»

Մեր Թշնամիները Եւ Բարեկամները

Շարունակուած էջ 2-էն

տանն է այդպիսին համարում: Մի՞թէ օրինաչափական չէ այսօր նաեւ այս հարցը: Ըստ այդմ, արդեօ՞ք մեր թշնամին է Արեւմուտքը, որն, ըստ ՌԴ բարձրագոյն ղեկավարութեան՝ «ուսման թշնամին է» դեռ ի վան Ահեղից, ինչպէս պնդում է, ասենք, ՌԴ ԱԽՔ Պատրուշեւը:

Նախ, սկսենք նրանից, որ, իհարկէ, ո՛չ, Արեւմուտքը մեր թշնամին չէ, որ Արեւմուտքը պատժամիջոցներ է յայտարարել Ռուսաստանին, Բելառուսին, բայց ոչ մեզ, որ Արեւմուտքից վտարուած են ուսումնականներն, այլ ոչ թէ հայ, որ Պայտրնը մատ է թափահարում ուսման ռեզիմէն: Եթէ մեր եւ այլն եւ այդպէս շարունակ: Իսկ օրերս ուսական մամուլով շրջանառուեց տեղեկութիւն, ըստ որի ՌԴ ԱԳՆ-ը մտադիր է կազմել «թշնամական երկրների ցուցակ», որում ներառուած են ԱՄՆ-ն, Լիտւան, Լատւիան, Էստոնիան, Վրաստանը, Ուկրաինան, Լեհաստանը, Չեխիան, Մեծ Բրիտանիան: Այստեղ չկան Հայաստանի թշնամիներ, նշուած բոլոր երկրները Երեւանի հետ ունեն բարեկամական յարաբերութիւններ, որոնք ունեն խորացնելու կարիք, այլ ոչ թէ անհասկանալի շարժառիթներով գոհաբերման՝ «յանտու դարաւոր բարեկամութեան», ինչպէս, օրինակ, տեղի ունեցաւ Ուկրաինայի պարագայում 2014-ին, երբ, ինչպէս յայտնի ասացուածքում՝ ջրհորի մէջ մի հիմարի գցած քարը հարկը հոգով մինչ օրս չենք կարողանում հանել: Վրաստանը մեր լաւագոյն հարեւանն է, ԱՄՆ-ը՝ աշխարհի թիւ մէկ գերտէրութիւն, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ, որի հետ նոյնպէս բարեկամական յարաբերութիւններ են, փայլուն յարաբերութիւններ են Բալթեան երկրների հետ, իսկ Լիտւայի ԱԳ նախարար Լանդսբերգիսն օրերս էր պաշտօնական այցով Երեւանում:

Փայլուն յարաբերութիւններ են Լեհաստանի, Չեխիայի հետ, անհասկանալի են մնում յարաբերութիւնները Մեծ Բրիտանիայի հետ, որտեղ մինչ օրս դեսպան չունենք: Իսկ անհասկանալի են աւելի շատ կիսադավադրապաշտական-կիսաբանահիւսական գաւազակութեան մեծ շափաբաժնի պատճառով, յատկապէս «հիւսիսից» ստուգող, քան այդպիսին լինելու իրական հիմքերի պատճառով, էլ չեմ խօսում «աւանդական» գաւառամտութեան մասին: Ինչե՛ն է:

Ուշագրաւն այն է, որ Ռուսաստանի «թշնամիների» ցանկում, ինչպէս տեսնում ենք, մեր թշնամիները բացակայում են: Իհարկէ, «եղբայրութեան» մասին հակաքաղաքափոսական դատարկախօսութիւնները դեռ երկար են շարունակուելու, բայց փաստն այն է, որ մենք այլ երկրների «գլխի» մէջ տեղաճորելով մեր «բանահիւսական» եւ կարծրատիպային պատ-

կերացումները, գումարած մտաւոր ծուլութիւնը, եւ ըստ այդմ մեր սպասելիքները կառուցելով, կառուցելով նաեւ մեր արտաքին քաղաքականութիւնը՝ կանգնելու ենք այն նոյն կոտորած տաշտակի առաջ, որի առաջ յայտնուեցին 44-օրեայ պատերազմի օրերին:

Մինչդեռ, քաղաքականութեան մէջ, ինչպէս եւ թղթախաղում, իւրաքանչիւրը «խաղում» է այնպէս, ինչպէս կարողանում է, իսկ ինչպէս ուսման են ասում՝ «թղթախաղում եղբայր չկայ»: Իսկ պրեֆերանսում ասում են. «Լաւ է խաղընկերն առանց երկուսի, քան ինքը՝ առանց մէկի»: Եւ ուրեմն, ումի՞ց ենք նեղանում: Եթէ նեղանալ՝ ապա «խաղալ» չիմացողներից, «խաղը» չհասկացողներից:

Նեղանալ պէտք չէ, այլ պէտք է սեփական շահերից բխեցնել, թէ ով է թշնամին եւ ով՝ բարեկամը, ըստ այդմ՝ ինչպէս վարուել մէկի եւ միւսի հետ, այլ ոչ թէ անունը դնել «մեր անվտանգութիւնը», այն վերածել մի աղբամանի, որի մէջ գցում են բոլոր վախերը, համեմուտք քաղաքական որոշումներ մշակողների գաւառամտութեամբ եւ տարբեր կողմերից ազնուութեամբ գործունէութեամբ:

Եւ վերջին հարցը, որն անխուսափելիօրէն առաջանում է ԱՄՆ վերջին հարկը օրուայ աննախադէպ ակտիւացումից: Նախագահ Պայտրնն ակնյայտօրէն հանդէս է գալիս ոչ միայն որպէս ամերիկացիների նախագահ, այլեւ միանշանակօրէն որպէս Ազատ Աշխարհի առաջնորդ: Եւ ուրեմն, ժողովրդավարական Հայաստանն Ազատ Աշխարհի մաս է, թէ՛ նրա հակառակորդների, եւ արդեօք ինքներս մեզ համար ունենք այս հարցի անկեղծ պատասխանը:

Բնականաբար, վերջին հարցի պատասխանը մենք կը ստանանք ոչ միայն յունիսեան ընտրութիւնների արդիւնքներով, այլեւ մեր ամէնօրեայ գործունէութեամբ եւ վարուեցողութեամբ, ինչպէս նաեւ՝ մեր կարողութեամբ այդ պատասխանն Ազատ Աշխարհին պատշաճ կերպով հասցնելով: Սակայն, սա շատ դժուար գործ է, քանի քաղաքական դասի մօտ չի գերիշխում այն համոզումը, որ «ո՛չ միայն գենքով կայ հայոց փրկութիւն» (Ֆիդայական երգը վերախմբազրելով), այլեւ, մինչեւ գործը գենքին հասցնելը եւ տարբեր պղտոր եւ ոչ այնքան սթափ «փրկիչ» պերսոնաժների «լապչան» հալած իւղի տեղ ընդունելը՝ ռիսկերի գնահատման ինստիտուցիոնալ կարողութիւններով, հետախուզութեամբ, վերլուծութեամբ, այն ամէնով, ինչը կոչուած է արտաքին քաղաքականութիւն:

Ի վերջոյ, հայկական արտաքին քաղաքականութեան կրեդոն մեծ հաշուով կարող է լինել մէկը. ունենալ որքան հնարաւոր է շատ բարեկամներ, չէզոքներին դարձնել բարեկամ, իսկ թշնամիներին՝ չէզոքացնել:

«ԱՌԱԻՈՏ»

ԳՈՐԾԱԴՈՐ ԿՈՒԶՈՒԻ

Փասատիմայի անուշավաճառ Սարգիսը կարիքը ունի աշխատող օրիորդներու կամ տիկիներու խոհանոցի մէջ եւ դուրսը առեւտուրի առ ու ծախի համար

Չեռաքրքրուողներէն կը խնդրուի հեռաձայնել Պրն. Վազգէնի (818) 966-5834
1776 E. Washington Blvd. Pasadena, CA:

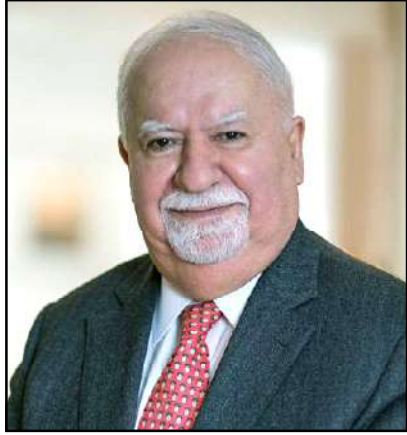
Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք

«Մասիս» Շաբաթաթերթին

Massis2@earthlink.net
626-797-7680

Վարդան Գրիգորեանի Յիշատակին

ՎԱՅԱԳՆ ԱԲԳԱՐԵԱՆՑ

Դոկտ. Գրիգորեանը ծնունդ էր 1934թ. Ապրիլի 8ին, Իրանի Թալիզ քաղաքում:

Շրջանաւարտ Պէյրուսի Նշան փալանջեան ձեմարանից, հետեւել է ձեմարանի հայագիտական բարձրագոյն դասընթացներին, միաժամանակ լինելով Հայաստանի Հանրապետութեան վերջին վարչապետ՝ Սիմոն Վրացեանի քարտուղարներից մէկը: Պէյրուսի գտնուած տարիներին եղել է նաեւ Թեհրանի «Ալիք» օրաթերթի թղթակիցը:

Նա դոկտորական աստիճանի է արժանացել ԱՄՆի Ստանֆորդ համալսարանից, պրոֆեսորի աստիճանով պատմութիւն է դասաւանդել Սան-Ֆրանսիսկոյի նահանգային եւ այլ համալսարաններում: Նախագահն էր Նիւ Եորքի համալսարանի գրադարանի, ֆենսիվանիայի համալսարանի խորհրդատու եւ օտարազգի առաջին նախագահն էր Պրաունի համալսարանի եւ 1997 թուականից մինչեւ իր վախճանը՝ զբաղեցրել է Նիւ Եորքի Քարնեգի կորպորացիայի նախագահի պաշտօնը:

Հեղինակել է մի շարք գրքեր, արժանացել դոկտորական պատուոյ տիտղոսների, ստացել ԱՄՆ Ազգային Մարդասիրական մեդալ (1998) եւ նախագահական Ազատութեան մեդալ (2004):

Հայերէնից բացի տիրապետում էր անգլերէն, ֆրանսերէն, պարսկերէն եւ պորտուգալերէնին:

Յուշով եմ ուրիշներ դեռ շատ պիտի գրեն եւ մանրամասնօրէն անդրադառնան այս տաղանդաւոր հայի բարեմասնութիւններին:

Դոկտ. Գրիգորեանը ոչ միայն յարգուած գիտնական-պրոֆեսոր էր, այլ նաեւ՝ գուարթախօս:

Ներկայացնեմ իմ ունեցած փորձառութիւնից մի քանի օրինակներ. ձարտարագիտութեան ուսանող էի Սան Ֆրանսիսկոյի պետական համալսարանում: Նա պատմութիւն էր դասաւանդում նոյն համալսարանում:

Մերթ ընդ մերթ ճաշում էինք միասին համալսարանի ճաշարանում: 1968թ. Սան Ֆրանսիսկոյի եւ Բըրքլիի համալսարանները եղել էին Վիետնամի պատերազմի եւ այլ առիթների հակա-կառավարական շարժումների եւ ցոյցերի կենտրոն:

«Black Panthers» (Սեւ Յովազներ) չեղափոխական խմբակը կազմակերպել էր մի հանդիպում սրահներից մէկում: Նպատակն էր պահանջներ ձեւակերպել եւ ներկայացնել համալսարանի ղեկավարութեանը: Հանդիպմանը կարող էին մասնակցել միայն սեւամորթ ուսանողները, բայց պատկերացրէք, թէ ո՞վ էր հրաւիրուած: Այո՛, դոկտ. Գրիգորեանը:

Նա յարգուած եւ վստահելի անձնաւորութիւն էր: Նւսաստ եւ իմ մտերիմ ընկեր Միհրան Փիրումեանը ընկերակցում էինք դոկտ. Գրիգորեանին: Չեմ կարող մոռանալ, թէ ինչպէ՛ս մուտքի մօտ խոնուած սեւամորթ ուսանողները արագ ետ քաշուեցին ճամբալ բանալով մեզ համար:

2003 թուականի Նոյեմբերին, Լոս Անջելեսի Համազգային Մշակութային Միութիւնը, իր 75ամեակի հանդիսութեանը պատուեց դոկտ. Վարդան Գրիգորեանին:

Որպէս Համազգայինի Շրջանային վարչութեան ատենապետ պատիւ էր ինձ համար Լոս Անջելեսի միջազգային օդանաւակայանում ողջունելու մեր հիւրին: 35 տարիներ էին անցել, բայց նա ճանաչեց եւ երբ միմեանց ձեռք էինք սեղմում ժպտալով ասաց. «Շուրջ երկու ժամ առաջ, նախքան քեզ հանդիպելը, վերջին անգամ ձեռնուել եմ Քլինթ Իստվուդի (նշանաւոր դերասան եւ երկար ժամանակով կալիֆորնիայի Քարմէլ քաղաքի քաղաքապետ) հետ: Ես կարեւոր համագումարի էի հրաւիրուած եւ պրն. Իստվուդը ինքն անձամբ ինձ օդանաւակայան ուղեկցեց»:

Իր «Իմ կենսագրութիւնը» գրքի շնորհանդէսին, որը տեղի էր ունենում Գլենդէլի կենտրոնական գրադարանում: Նա պատմում էր իր կեանքի դրուագներից մէկի մասին:

Բարեսիրական ծրագրերից մէկում նա պարի է հրաւիրում իրանի նախկին թագուհուն՝ Ֆարրահին: Ինչպէս ինքն էր պատմում, - պարելու պահին մտաբերեցի տատիկիս եւ պատկերացնում էի, որ նա պիտի ասէր ինձ «Ծօ, գեղա՛ւ, հիմա թագուհու՞ն է հետ ես պարում...»:

Դեռ շատ բան կարելի է գրել Վարդան Գրիգորեան մարդու, գիտնականի եւ ամենակարեւորը, հայի անունը միջազգային ասպարէզում շողացնող հակայի մասին, բայց այն թողնե՛ք իր հարազատներին, գործընկերներին եւ նրա գործունէութեանը լաւատեղեակ անձնաւորութեանց:

ՄԱՅԱԶԴ

ԱՐԱ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ
(28 Յունիս 1952 - 5 Մայիս 2021)

Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մահը մեր սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր, մեծ-հօր եւ եղբօր՝ ԱՐԱ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ, որ անակնկալօրէն պատահեցաւ Չորեքշաբթի, Մայիս 5-ի առաւօտեան Ժ. 3:30-ին՝ իր բնակարանին մէջ:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, Մայիս 20, 2021-ին, առաւօտեան ժամը 10:00-ին, Պըրպէնքի Սրբոց Ղեւոնդեանց Մայր Տաճարին մէջ, 3325, N. Glenoaks Blvd., Burbank, California, որուն պիտի յաջորդէ թաղումը՝ Կլենտէյլի (Glendale) Forest Lawn գերեզմանատան մէջ, 1712 S. Glendale Ave., CA:

Սգակիրներ՝
Տիկինը՝ այրի Տիանա Ահարոնեան
Դուստրը եւ ամուսինը՝ Տէր եւ Տիկ. Անտոն Եւ Ռիթա Սարուխանեաններ եւ զաւակունք՝ Քրիստին, Կապրիէլ եւ Քոլէթ Որդին՝ Տիար Ալեքս Ահարոնեան
Քոյրը եւ ամուսինը՝ Տէր եւ Տիկ. Շահէ եւ Արփի Կանիմեաններ, Քորոլ որդին եւ տիկինը՝ Տէր եւ Տիկ. Զոհրապ եւ Գարինէ Կանիմեաններ եւ դուստրը՝ Էրիս,
Քորոլ դուստրը՝ Օրդ. Թամար Կանիմեան,
Քորոլ որդին՝ Տոքթ. Շիրազ Կանիմեան
Աներորդին՝ Տէր եւ Տիկին Տիրան եւ Աննա Տեփանեաններ եւ համայն Ահարոնեան, Տեփանեան, Սարուխանեան, Կանիմեան, Տարեան, Յովսէփեան, Քէշիշեան, Պիլիմձեան, Թամեր, Արթիւրեան եւ Փոլատեան ընտանիքներն ու հարազատները:
Փոխան ծաղկեպսակի ձեր նուիրատուութիւնները կը խնդրուի կատարել «Նոր Օր» շաբաթաթերթին:

Ոչ Եւս Է Արա Ահարոնեան

Յաւով իմացանք գաղութիս ծանօթ անձնաւորութիւններէն ՌԱԿ Արեւմտեան Ամերիկայի շրջանային վարչութեան երկարամեայ անդամ, գիրքերու հեղինակ եւ հասարակական տարբեր կազմակերպութեանց հետ գործակցող Արա Ահարոնեանի անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Չորեքշաբթի, Մայիս 5ին, 2021, սրտի կաթուածի հետեւանքով:

Մեր խորագրաց ցաւակցութիւնները հանգուցեալի այրիին, զաւակներուն, ընտանեկան պարագներուն, ՌԱԿ ԱՄՆ-ի Արեւմտեան շրջանի վարչութեան, իր գաղափարի ընկերներուն եւ համայն հարազատներուն:

Ս.Դ.Հ.Կ. Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմին

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :-----

Email: -----

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՆ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
(626) 797-7680

Ախոյեաններու Լիկայի Եզրափակիչը Կրնայ Չկայանալ Իսթանպուլի Մէջ

Ախոյեաններու Լիկայի եզրափակիչը մրցումը կրնայ տեղափոխուիլ Իսթանպուլէն այլ քաղաք: Ախոյեաններու Լիկայի եզրափակիչ հասած երկու անգլիական խումբերու համար նախընտրելի է եզրափակիչ հանդիպումը կայացնել Լոնտոնի «Ուեմպլի» մարզադաշտին վրայ: Այս կերպ խումբերը կը խուսափին քորոնա ժահրի պատճառով յառաջացած թուիչքային խնդիրներէն: Խնդիր է նաեւ այն, որ Covid-19-ը մեծ տարածում ունի Թուրքիոյ մէջ:

Ֆութպոլի Ախոյեաններու Լիկայի 2020/21 մրցաշրջանի եզրափակիչին պիտի մրցին «Մանչեսթըր Սիթիին» եւ «Չելսին»:

Հանդիպումը նախատեսուած է Մայիսի 29-ին:

«Պարսելոնա»-«Աթլետիքո» Հանդիպումը Աւարտեցաւ Հաւասար Արդիւնքով

Սպանիոյ ֆութպոլի առաջնութեան 35-րդ հանգրուանի կեդրոնական խաղին «Պարսելոնան» հիւրընկալեց «Աթլետիքոյին»:

«Նոու Կամպ» մարզադաշտին վրայ կայացած խաղի ընթացքին առաւելութիւնը «Պարսելոնային» ի նպաստ էր, սակայն երկու խումբերն ալ չօգտագործեցին իրենց հնարաւորութիւնները եւ խաղն աւարտեցաւ 0:0 ոչ-ոքի հաշուով:

«Ռեալը» Մատրիտի մէջ ընդունեց «Սեւիլիային»: Ֆրանսացի Ջինեդին Ջիդանի գլխավորած խումբը եւս բաւարարուեցաւ ոչ ոքի արդիւնքով՝ 2:2:

Այս շրջանէն յետոյ «Աթլետիքոն» ունի 77, «Պարսելոնան» եւ «Ռեալը» 75 միաւոր:

«Չելսին» Յաղթանակ Կորգեց «Մանչեսթըր Սիթիի» Դէմ

Անգլիոյ ֆութպոլի առաջնութեան 35-րդ հանգրուանի կեդրոնական խաղին մրցեցան «Մանչեսթըր Սիթիին» եւ «Չելսին»:

«Մանչեսթըր Սիթիին» յաջողեցաւ առաջինը բանալ հանդիպման հաշիւը: 44-րդ վայրկեանին աչքի ինկաւ Ստերլինգը: Մէկ վայրկեան ետք 11 մեթրանոց հարուածը չկրցաւ նշանակել մանչեսթըրեան ակումբի արժենթինացի յարձակող Սերխիո Ակուերոն: «Չելսին» երկրորդ կէսի մեկնարկին եւ աւելացուած վայրկեանին երկու գնդակ նշանակեց եւ յաղթանակ կորգեց այս խաղին:

Այս հանգրուանէն յետոյ «Մանչեսթըր Սիթիին» ֆրեմիեր Լիկայի մրցաշարային աղիւսակի առաջատարն է 80 միաւորով, իսկ «Չելսին» երրորդն է 64 կէտով:

«Պայրընը» Խոշոր Հաշուով Յաղթեց Միւնխենցլապախին

Գերմանիոյ ֆութպոլի առաջնութեան նորընծալ ախոյեան Միւնխիտի «Պայրընը» խոշոր հաշուով յաղթեց «Պորուսիսա Միւնխենցլապախին»:

Միւնխիտի մէջ կայացած խաղին «Պայրընը» 6 գնդակ ուղարկեց մրցակիցի դարպասը՝ սեփականը պահելով անառիկ: «Բաւարիա»-ի կազմին մէջ հեթ-տրիկի հեղինակ դարձաւ Ռոբերտ Մայիսի 8-ին՝ աւելի կանուխ, յայտնի դարձած էր, որ Գերմանիոյ ֆութպոլի առաջնութեան 2020/21 մրցաշրջանի ախոյեանը «Պայրընն» է:

«Ռոման» Յաղթեց Մեծ Հաշուով Միսիթարեանը Կոլի Հեղինակ

Հայաստանի ֆութպոլի ազգային խումբի կիսապաշտպան Հենրիխ Միսիթարեանը դարձաւ կոլի եւ կոլային փոխացման հեղինակ:

Խոտալիոյ առաջնութեան 35-րդ հանգրուանին «Ռոման» սեփական յարկի տակ ընդունեց «Կրոտոնէին»:

Առաջին կէսին դարպասի գրաւում չարձանագրուեցաւ: Սակայն, երկրորդ 45 վայրկեաններու ընթացքին «գալլերը» 5 անպատասխան գնդակ ուղարկեցին «Կրոտոնէի» բերդը: Հայաստանի ազգային խումբի աւագ Հենրիխ Միսիթարեանը «Ռոմաի» մեկնարկային կազմին մէջ էր, մասնակցեցաւ ամբողջ խաղին, դարձաւ երկու կոլային փոխանցման հեղինակ եւ մէկ անգամ ալ՝ 78-րդ վայրկեանին անձամբ աչքի ինկաւ դարպասի գրաւումով:

Այս յաղթանակէն յետոյ «Ռոման» Սերիա Ա-ի մրցաշարային աղիւսակին վրայ բարելաւեց դիրքը մէկ աստիճանով եւ այժմ 7-րդն է: Աւելի կանուխ Խոտալիոյ ախոյեան հռչակուած էր «Ինտերը»:

«Լիվերփուլը» Ստադիր Չէ Վաճառել Մոհամէտ Սալահին

Անգլիական «Լիվերփուլը» մտադիր չէ վաճառել յարձակող Մոհամէդ Սալահին: 28-ամեայ եգիպտացի ֆուտպոլիստին ձեռք բերելու ցանկութիւն

Ընթիշ Կարէն Ասլանեանը Յաղթած Է Օտս Կարկանիշային Մրցաշարին

Հայաստանի յունահունական ոճի ըմբշամարտի հաւաքականի անդամ Կարէն Ասլանեանը յաղթեց Պուլկարիայի Օլիմպիական խաղերու համաշխարհային վարկանիշային մրցաշարի ընթացքին:

«Արմենպրես»-ի հաղորդումով դեռեւս նախօրէին Հայաստանի երկու ներկայացուցիչները 60կգ Արմէն Մելիքեանը եւ 67 կգ Կարէն Ասլանեանը, դուրս էին եկած եզրափակիչ ապահովելով Թոքիոյի Օլիմպիական խաղերու ուղեգիրը:

Մայիսի 9-ին կայացած եզրափակիչին Կարէն Ասլանեանի մրցակիցը հրաժարած է գօտեմարտէն՝ վնասուածքի պատճառով: Ասլանեանը դարձած է մրցաշարի յաղթող: 60 կգ քաշի պարագային Արմէն Մելիքեանը վնասուածքի պատճառով չէ ներկայացած եզրափակիչ գօտեմարտին:

Հայաստան այժմ ունի 8 օլիմպիական ուղեգրեր, որոնք նուաճած են մարմնամարզիկ Արթուր Դաւթեանը, յունահունական ոճի ըմբշներ Արթուր Ալեքսանեանը, Կարապետ Չալեանը, Կարէն Ասլանեանը, Արմէն Մելիքեանը, ազատ ոճային ըմբշներ Արսէն Յարութիւնեանը, Վազգէն Թեւանեանը, բռնցքամարտիկ Կորին Սողոմոնեանը:

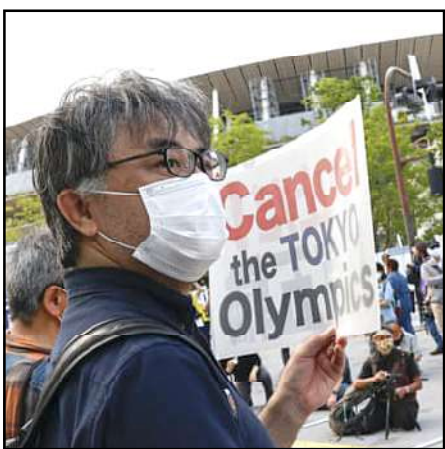

Ճաբոնացիներու 59 Տոկոսը Դէմ Է Ողիմպիական Խաղերու Կայացման

Ճաբոնացիներու 59 տոկոսը կը ցանկայ, որ Ճաբոնի մայրաքաղաք Թոքիոյի մէջ կայանալիք 32-րդ ամառային Ողիմպիական խաղերը եւ Պարալիմպիկ խաղերը տեղի չունենան:

Հարցուածները եւս 23 տոկոսը կը կարծէ, որ խաղերը պէտք է ըլլան առանց հանդիսականներու, իսկ 16 տոկոսը կողմ է երկրպագուներու սահմանափակ քանակին, կը գրէ Yomiuri Shimbun-ն:

Աւելի կանուխ յայտնի դարձած էր, որ Թոքիո-2020-ը տեղի կ'ունենայ առանց արտասահմանցի երկրպագուներու: Սահմանափակումները կապուած են քորոնա ժահրի համաժարակի հետ:

Ալվարեսը 73 Հազար Հանդիսականի Ներկայութեամբ Յաղթեց Սոնդերսին Եւ Դարձաւ Աշխարհի Ախոյեան

ԱՄՆ-ի Արլինկթոն քաղաքի AT&T դաշտին մէջ տեղի ունեցած պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի երեկոյի գլխավոր մենամարտին սուփերմիջին քաշային կարգին WBC եւ WBA վարկածներով աշխարհի ախոյեան, մեքսիքացի Սաուլ Կանելո Ալվարեսը (56-1-2 38 նոկաուտ) տեխնիկական նոքաուտով պարտութեան մատնած է WBO վարկածով աշխարհի ախոյեան, բրիտանացի Պիլի Ճօ Սոնդերսին, որը 8-րդ ռաունտէն յետոյ դուրս չէ եկած ռինկ:

Մենամարտին խաղին հետեւած է 73126 հանդիսական: Քորոնա ժահրի համաժարակի սկսելէն յետոյ այս ամենամեծ մարզական միջոցառումն էր:

ուսի Լոնտոնի «Չելսին», կը հաղորդէ The Athletic-ը:

Սալահի տեղափոխման իրաւունքը «Չելսին» պատկանած է 2014-2016 թուականներուն: Այդ ընթացքին ան վարձակալութեամբ հանդէս եկած է իտալական «Ֆիորենտինայի» եւ «Ռոմայի» կազմերէն ներս:

Սալահի գործող պայմանագիրը «Լիվերփուլի» հետ նախատեսուած է մինչեւ 2023 թուականի ամառ: Սալահը 2017-ին «Ռոմայէն» տեղափոխուած է «Լիվերփուլ» 42 միլիոն եւրոյի դիմաց: